

**AKADEMIA
SZTABU GENERALNEGO**
IM. GENERAŁA BRONI
KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO

51

JANUARIUM

Egz. Nr 1

płk dypl. nawig. Ryszard SEREGIET

PODSTAWOWE OBOWIĄZKI ORAZ TREŚĆ
PRACY DOWÓDCY I SZTABU ODDZIAŁU
LOTNICTWA OPERACYJNEGO
W PROCESIE DOWODZENIA DZIAŁANAMI
BOJOWYMI

Skrypt

BIBLIOTEKA NARODOWA
Dzielnica Biblioteki i Informacji
00-901 Warszawa

43064

WARSZAWA LISTOPAD 1973

41

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

IM. GENERAŁA BRONI
KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO

JANUARIUM

[REDACTED]

Egz. Nr 1

plk dypl. nawig. Ryszard SEREGIET

PODSTAWOWE OBOWIĄZKI ORAZ TREŚĆ
PRACY DOWÓDCY I SZTABU ODDZIAŁU
LOTNICTWA OPERACYJNEGO
W PROCESIE DOWODZENIA DZIAŁANAMI
BOJOWYMI

Skrypt

BIBLIOTEKA NAUCOWA AKADEMII
Sztabu Generalnego

[REDACTED] 43064

WARSZAWA LISTOPAD 1973

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12657

A K A D E M I A S Z T A B U G E N E R A L N E G O
im.gen. broni K.Świerczewskiego

ODDZIAŁ WOJSK OPK I LOTNICTWA
KATEDRA TAKTYKI LOTNICTWA

JAWNE
KLASOWEGO

"ZATWIERDZAM"
SZEF KATEDRY TAKTYKI LOTNICTWA

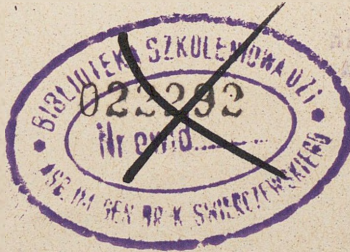
Egz.Nr 1

płk doc.dr nawig. Janusz MALINOWSKI
Dnia 1973 r.

płk dypl.nawig. Ryszard SEREGIET

PODSTAWOWE OBOWIĄZKI ORAZ TREŚĆ PRACY DOWÓDCY
I SZTABU ODDZIAŁU LOTNICTWA OPERACYJNEGO
W PROCESIE DOWODZENIA DZIAŁANAMI BOJOWYMI

Skrypt

WYDZIAŁ SŁUŻBY WYKONAWCZEJ
Katedra Taktyki Lotnictwa Operacyjnego
Nr ewid.

143064

WARSZAWA

LISTOPAD

1973 r.

STERN & BIRKOWSKI
ESTABLISHED IN 1875

JAWNE

S P I S T R E Ś C I

	str.
W S T Ę P	5
I. PODSTAWOWE ZADANIA ODDZIAŁU LOTNICTWA OPERACYJNEGO, ORGANIZACJA JEGO SZTABU I ROZMIESZCZENIE	8
II. PODSTAWOWE OBOWIĄZKI SZTABU ODDZIAŁU NIEKTÓRYCH JEGO OFICERÓW	16
III. PRACA DOWÓDCY I SZTABU ODDZIAŁU LOTNICTWA OPERACYJNEGO W CZASIE ORGANIZACJI I PROWADZENIA DZIAŁAŃ BOJOWYCH	26
ZAKOŃCZENIE	55

W S T Ę P

Prowadzone od wieków w różnych okresach historycznych działania wojenne, doświadczenia z tych działań oraz doświadczenia z ćwiczeń wojskowych okresu pokojowego spowodowały zrodzenie się i rozwój określonych sił zbrojnych i rodzajów wojsk, w tym także lotnictwa. Były one również przyczyną powstania zarówno w wojskach lądowych, jak i w lotnictwie określonych szczebli organizacyjnych.

Szczeble te wykrystalizowały się jako rezultaty potrzeb wynikających z prowadzenia walk /bitew, wojen/ i z warunków, w jakich one przebiegały. Potrzeby walki, konieczność wykonywania określonych zadań przez różne oddziały, potrzeby zaopatrzenia ich i dowodzenia nimi w toku walki i poza walką stworzyły konieczność powołania do życia pewnych szczebli organizacyjnych wraz z ich sztabami.

W ten, bardzo ogólnie przedstawiony, sposób powstały w lotnictwie operacyjnym następujące szczeble organizacyjne:

- para samolotów - podstawowa lotnicza jednostka ogniowa;
- klucz lotniczy - najmniejszy pododdział lotniczy;
- eskadra lotnicza - podstawowy pododdział taktyczny lotnictwa;
- pułk lotniczy - podstawowy oddział taktyczny lotnictwa;
- dywizja lotnicza - związek taktyczny lotnictwa;
- armia lotnicza - związek operacyjny lotnictwa.

W wojskach OPK obserwujemy następujące lotnicze szczeble organizacyjne: para, klucz lotniczy, eskadra lotnicza, pułk lotniczy. Korpus OPK zaś jest mieszanym związkiem taktyczno-operacyjnym, składającym się z oddziałów różnych rodzajów wojsk, w tym też i z pułków lotniczych.^{1/}

Rozwinięte dowództwa i sztaby w lotnictwie operacyjnym obserwujemy dopiero od szczebla oddziału wzwyż. Podobnie jest również w lotnictwie OPK. Ponieważ jednak temat skryptu dotyczy przede wszystkim obowiązków i pracy sztabów oddziałów

1/ W okresie drugiej wojny światowej były korpusy lotnicze składające się z reguły w trzech dywizji takiego samego lub różnych rodzajów lotnictwa. Posiadały średnio po 372 samoloty. Nazywano je wyższymi związkami taktyczno-operacyjnymi.

lotnictwa operacyjnego, o nich będzie głównie mowa. W skrypcie omawia się treść pracy dowództwa i sztabu oddziału w czasie działań bojowych.^{2/}

W lotnictwie operacyjnym istnieją następujące oddziały:

- pułki lotnictwa myśliwsko-szturmowego /plmsz/;
- pułki lotnictwa myśliwsko-bombowego /plmb/;
- pułki lotnictwa rozpoznania taktycznego /plrt/;
- pułki lotnictwa myśliwskiego /plm/;
- pułki śmigłowców transportowych /pś/;
- pułki lotnictwa transportowego /plt/;
- pułki lotnictwa wojsk lądowych.

Do wykonywania zadań ogniowych związanych ze zwalczaniem celów naziemnych /zadania wsparcia/ przeznaczone są głównie plmsz i plmb i dlatego obowiązki ich dowództw i sztabów oraz treść pracy w procesie dowodzenia są do siebie bardzo podobne co sprzyja uogólnionemu omówieniu w jednym /niniejszym/ skrypcie.

wpis

Zadania wykonywane przez plm, plrt, pś i plt są w zasadzie odmienne od zadań, jakie wykonują plmsz i plmb, co jest przyczyną, że tok pracy ich dowództw i sztabów w procesie dowodzenia, jak też zakres obowiązków szczegółowych, charakteryzują się określonymi właściwościami w stosunku do oddziałów lotnictwa operacyjnego przeznaczonych do zwalczania celów naziemnych. Obowiązki te i tok pracy są przedstawione w innych skryptach i dlatego tu omawiane nie będą. Jeżeli zaś chodzi o istotę pracy dowództw i sztabów oraz obowiązki podstawowe to są one takie same dla wszystkich oddziałów lotnictwa operacyjnego.

Tak więc oddziałem w lotnictwie operacyjnym jest pułk lotniczy, wchodzący zazwyczaj organizacyjnie w skład dywizji lotniczej i wykonujący swoje zadania samodzielnie, bądź w składzie dywizji.

Właściwe wykonanie zadania przez pułk zależy w znacznej mierze od odpowiedniego przygotowania i kierowania jego realizacją. Przygotowanie do wykonania zadania w warunkach współczesnego pola walki, w pułku lotniczym posiadającym w uzbro-

2/ Nie omawia się treści pracy dowództwa i sztabu oddziału w okresie pokojowym.

jeniu nowoczesny sprzęt wymagający skomplikowanej obsługi, jest przedsięwzięciem trudnym. Konieczność bowiem prowadzenia ciągłej analizy sytuacji taktycznej i wypracowywania decyzji na wykonanie zadań bojowych, przygotowania sprzętu do lotów w różnych warunkach meteorologicznych, konieczność utrzymywania go w ciągłej gotowości bojowej itp., zmusza do posiadania w pułku komórki /zespołu ludzi, specjalistów/, która by organizowała i wykonywała wszystkie te przedsięwzięcia.

Komórką taką w oddziale lotniczym jest sztab pułku. Dowódca pułku sam nie jest w stanie wszystkich tych przedsięwzięć organizować i kontrolować ich wykonania. I z tego właśnie względu już na szczeblu pułku lotniczego występuje sztab w rozwiniętej postaci zdolny do organizowania działań bojowych i kierowania ich wykonaniem. Praca sztabu pułku jest ukierunkowywana przez dowódcę pułku.

Za całokształt pracy sztabu pułku lotniczego odpowiada dowódca pułku, zaś za bezpośrednią organizację tej pracy i przygotowanie sztabu do kierowania działalnością podległych pododdziałów ponosi odpowiedzialność szef sztabu pułku. Dlatego też szef sztabu powinien szkolić podległy mu sztab w kierunku znajomości swoich obowiązków przez każdego oficera sztabu oddzielnie i sztabu w całości oraz wdrażać w tok pracy w procesie dowodzenia.

Szef sztabu jest zawsze pierwszym zastępcą dowódcy i ma prawo wydawania rozkazów w jego imieniu.

I. PODSTAWOWE ZADANIA ODDZIAŁU LOTNICTWA OPERACYJNEGO, ORGANIZACJA JEGO SZTABU I ROZMIESZCZENIE

Pułk lotniczy jako podstawowy oddział taktyczny jest przeznaczony do wykonywania określonych, ograniczonych co do zakresu zadań taktycznych. Możliwości bojowe pułku nie pozwalają na wykonywanie kilku różnych rodzajów zadań jednocześnie.^{1/} Wykonuje on przeważnie zadanie jednego rodzaju, działając małymi grupami samolotów, w odróżnieniu od dywizji lotniczej, która może wykonywać różne rodzaje zadań równocześnie, bądź wykonywać jeden rodzaj zadań, lecz w zakresie znacznie szerszym niż pułk.

Zakres zadań wykonywanych przez pułk lotniczy zależy głównie od jego składu organizacyjnego, uzbrojenia i wyszkolenia bojowego.

Pułki lotnicze przewidywane do wykonywania zadań wsparcia /plmsz, plmb/ mogą wykonywać następujące zadania:

- wsparcia ogniowego wojsk lądowych, w tym i powietrzno-desantowych;
- w ramach walki o przewagę w broni raketowo-jądrowej i lotnictwie;
- związane z zabezpieczeniem działań własnych i działań innych rodzajów lotnictwa.

Oprócz wymienionych wyżej zadań zasadniczych plmsz i plmb mogą wykonywać zadania dodatkowe, takie jak:

- udział w zwalczaniu środków napadu powietrznego nieprzyjaciela w powietrzu;
- prowadzenie rozpoznania powietrznego na korzyść wojsk lądowych i innych rodzajów lotnictwa.

Ponadto oddziały te mogą zwalczać przewozy nieprzyjaciela /kołowe, wodne i powietrzne/.

Zadania te mogą być wykonywane przez niszczenie i obездwładnianie następujących obiektów:

- środków ogniowych nieprzyjaciela na stanowiskach ogniowych /SO/ i w marszu, a szczególnie baterii rakiet klasy "ziemia-ziemia" i "ziemia-powietrze" oraz baterii lufowej artylerii atomowej;
- wojsk nieprzyjaciela w marszu i w rejonach ześrodko-

1/ Należy rozumieć głównie działanie klasycznymi środkami rażenia.

wania /odwody/ oraz środki ogniowe w marszu i na SO /podod -
działy ozołgów, artylerii i piechoty zmotoryzowanej/;

- barki desantowe z desantem w marszu i podczas desantowania oraz desant po wysadzeniu na brzegu;

- samolotów transportowych i śmigłowców z desantem w powietrzu i na ziemi oraz desanty po wysadzeniu na ziemi;

- stanowisk dowodzenia dywizji, korpusów i armii oraz ośrodki dowodzenia i naprowadzania lotnictwa taktycznego, stacji naprowadzania na cele powietrzne i naziemne i stacji kierowania raketami, radiolokatorów i radiostacji;

- przepraw i mostów nieprzyjaciela;

- środków transportowych, a głównie samolotów transportowych i śmigłowców na ziemi i w powietrzu, barek na wodzie oraz samochodów i taboru kolejowego na ziemi, a niekiedy również stacji kolejowych;

- składów amunicji paliwa i innych środków materiałowych /BMR/;

- samolotów bojowych, rozpoznawczych i innych na lotniskach oraz urządzeń lotniskowych /stoiska samolotów, pasy startowe, urządzenia radiotechniczne itp./;

- aparatów latających w powietrzu.

Pułk lotniczy w ramach jednego zadania zwalocza najczęściej kilka różnych obiektów. Wymienione zadania pułk może wykonywać samodzielnie lub we współdziałaniu z innymi oddziałami tego samego lub też innego rodzaju lotnictwa, stosując zwykle środki ogniowe lub środki jądrowe i chemiczne.

Pułk wydzielony do wykonywania zadań wsparcia /plmsz, plmb/ spośród przedstawionych zadań n a j o z ę ś c i e j będzie zwalczał środki ogniowe i odwody nieprzyjaciela oraz prowadził rozpoznanie powietrzne. Wykonanie tych zadań charakteryzuje się koniecznością wykonywania z reguły natychmiastowych uderzeń i dlatego część elementów decyzji dotyczących ich realizacji dowódca pułku może otrzymywać od przełożonego dowódcy /DLSzR/.

Wypracowaniem pozostałych elementów decyzji na zwal -
czanie nakazanego celu oraz przygotowaniem wyznaczonych grup samolotów do lotu powinno zająć się dowództwo i sztab pułku lotniczego.

Przygotowanie więc oddziału do wykonania zadania bojowego organizuje jego dowództwo i sztab. Dotyczy to najczęściej organizacji przygotowania do wykonania jakiegoś jednego zadania.

Aby dowództwo i sztab pułku były w stanie dobrze przygotować oddział do wykonania zadań bojowych musi posiadać odpowiednią do tych potrzeb organizację, mieć właściwie dokonany podział pracy, prawidłowo rozdzielone obowiązki służbowe oraz rozporządzać kadrą fachowo przygotowanych oficerów.

Organizacja oddziału lotniczego i jego sztabu

Oddział lotniczy /pułk/ jest podstawową jednostką taktyczną wchodzącą z reguły organizacyjnie w skład związku taktycznego lotnictwa /dywizji/. Może niekiedy występować oddział samodzielny podlegający bezpośrednio dowódcy armii lotniczej /np. splmb/.

Składa się z:^{1/}

- dowództwa i sztabu;
- trzech pododdziałów bojowych jednego rodzaju lotnictwa;
- pododdziału zabezpieczenia technicznego /d techn/;
- pododdziału artylerii przeciwlotniczej;
- pododdziału zabezpieczenia dowodzenia /ddowl/;
- pododdziału zabezpieczenia tyłowego /bzaop/.

Dowództwo i sztab oddziału lotniczego /pułku/ są przeznaczone do pomocy dowódcy w celu realizacji ciągłego dowodzenia podległymi pododdziałami na ziemi, z ziemi i w powietrzu. Sztab pod nadzorem dowódcy i bezpośrednim kierownictwem szefa sztabu organizuje i wprowadza w życie przedsięwzięcia związane z organizacją przygotowania działań bojowych, kierowania działaniami bojowymi i ich podsumowania.

Organizacja dowództwa i sztabu poszczególnych oddziałów lotniczych może być nieco odmienna w zależności od rodzaju lotnictwa, jego uzbrojenia itp. /np. plmb i plrt/.

Obecnie w lotnictwie operacyjnym obowiązuje następująca uogólniona organizacja dowództwa i sztabu oddziału:^{2/}

1/ Schemat - załącznik nr 1.

2/ Patrz schemat - załącznik nr 2.

Dowództwo

- dowódca oddziału;
- szef sztabu pl - zastępca dowódcy oddziału;
- zastępca dowódcy oddziału ds. politycznych;
- pierwszy zastępca dowódcy oddziału ds. liniowych;
- drugi zastępca dowódcy oddziału ds. liniowych;
- zastępca dowódcy oddziału ds. technicznych - dca d techn. /st. inżynier oddziału/;
- zastępca dowódcy oddziału ds. zaopatrzenia - dowódca batalionu zaopatrzenia;
- dowódca dywizjonu dowodzenia lotami;
- sekretarz POP.

Sztab

- szef sztabu;
- st.pom. szefa sztabu ds. operacyjnych;
- pom. szefa sztabu ds. operacyjnych;
- st.pom. szefa sztabu ds. rozpoznawczych;
- st.pom. szefa sztabu ds. szkolenia ogólnego;
- szef łączności;
- szef służby chemicznej;
- pom. szefa sztabu ds. org.ewid.;
- pom.szefa sztabu ds. szyfrowych;
- st. instruktor wychowania fizycznego.

Sekcja służb

- starszy nawigator oddziału;
- szef strzelania powietrznego oddziału;
- starszy lekarz oddziału;
- oficer szkolenia spadochronowego ;
- starszy technik urządzeń wysokościowych i ratownictwa.

Ponadto w skład sztabu wchodzi stanowisko dowodzenia /SD/ oddziału lotniczego.

Pomyślnie wykonanie zadań przez pułk zależy w dużym stopniu od tego, gdzie i jak rozmieszczone są dowództwo i sztab, jego stanowisko dowodzenia /SD/, bądź ruchome stanowisko dowodzenia /RSD/, od właściwego podziału pracy pomiędzy ofice-

rów dowództwa i sztabu oraz od stopnia sprawności łączności dowodzenia.

Rozmieszczenie sztabu powinno stwarzać warunki sprzyjające normalnej pracy oficerom sztabu i odpowiadać wymaganiom jakie są stawiane rozmieszczeniu sztabu w działaniach bojowych.

Wymagania stawiane rozmieszczeniu sztabu pułku.

W warunkach współczesnych działań bojowych wymagania te są następujące:

- stworzenie dogodnych i bezpiecznych warunków pracy dowódcy oddziału, szefowi sztabu oraz pozostałym oficerom sztabu;
- izolacja pomieszczeń służbowych od ludności postronnej;
- zapewnienie dobrych warunków maskowania przed rozpoznaniem nieprzyjaciela;
- zapewnienie dobrych warunków obrony przed środkami BMR oraz ochronę sztabu.

Sztab oddziału rozmieszcza się w rejonie lotniska w schronie lub w budynkach nadających się do tego celu i znajdujących się niedaleko lotniska. Na lotnisku własnym oddziału będą to najczęściej budynki, w których rozmieszcza się dowództwo i sztab w okresie pokojowym. W przypadku konieczności bazowania na lotnisku, na którym nie ma takich pomieszczeń, sztab oddziału rozmieszcza się w namiotach sztabowych, rozstawionych w pobliżu wozu RSD. W pomieszczeniach sztabu rozmieszcza się i pracują wszyscy ci oficerowie, którzy nie znajdują się na SD lub RSD.^{1/} W obydwu wypadkach rozmieszczenia sztabu oddziału /pułku/ należy wykonać przedsięwzięcia inżynierskiego przygotowania rejonu pod względem obrony przed środkami BMR.

Dla rozmieszczenia sztabu pułku lotniczego we współczesnych warunkach walki i możliwości użycia środków masowego rażenia powinno się dysponować w rejonie lotniska schronem przeciwatomowym o 5-6 pomieszczeniach.

Przy doborze oficerów do pracy w poszczególnych pomieszczeniach należy kierować się ich wspólnymi interesami służbowymi i specyfiką pracy.

1/ Patrz skład grupy oficerów na SD.

Stanowisko dowodzenia pułku lotniczego

Poza sztabem pułku, w którym poszczególni oficerowie sztabu i służb wykonują przedsięwzięcia związane z dowodzeniem podległymi pododdziałami organizuje się równoległe stanowisko dowodzenia /SD/ lub ruchome stanowisko dowodzenia /RSD/, z którego dowódca dowodzi podległymi pododdziałami.

Stanowiskiem dowodzenia /RSD/ nazywamy miejsce, z którego odbywa się dowodzenie pułkiem na ziemi i w powietrzu w toku działań bojowych.

We współczesnych warunkach działań bojowych dowódca oddziału powinien mieć główne i zapasowe SD /RSD/. Dowodzenie odbywa się z głównego SD /RSD/, a w wypadku jego zniszczenia z zapasowego SD /RSD/.

Położenie i rozmieszczenie SD /RSD/ powinno zapewniać wydajną pracę oficerów wydzielonych na SD /RSD/, łączność ze wszystkimi pododdziałami na ziemi i z samolotami w powietrzu, możliwość dowodzenia obroną lotniska oraz bezpieczeństwo w wypadku uderzenia na lotnisko środków napadu powietrznego nieprzyjaciela /w tym i BWR/.

SD rozmieszcza się w odpowiednim schronie o kilku pomieszczeniach specjalnie urządzonych i umożliwiających instalowanie potrzebnych technicznych środków łączności. SD oddziału może być również rozmieszczone w odpowiednio przystosowanym do tego celu samochodzie, tak zwanym RSD. Ma to miejsce wówczas, kiedy na lotnisku bazowania lub drogowym odcinku lotniskowym nie ma przygotowanych odpowiednich pomieszczeń-schronów na SD. Przewiduje się posiadanie w oddziale lotniczym dwóch RSD, z których jedno z reguły jest w stanie zwiniętym w gotowości do przejścia na nowe lotnisko bazowania i włączenia się w system punktów dowodzenia swego związku taktycznego. Może ono również spełniać rolę zapasowego RSD.

Środki łączności powinny zapewniać utrzymywanie łączności ze sztabem, SD i WSD dywizji /DLSzR/, z eskadrami na ziemi, z SSD i z samolotami w powietrzu, z batalionem zaopatrzenia, dywizjonem technicznym, ddoł, z siecią powiadamiania, ze środkami obrony lotniska, z punktami naprowadzania oraz miejscem wypoczynku personelu latającego.

Oprócz środków łączności radiowej i przewodowej na SD

/RSD/ powinny znajdować się środki sygnalizacji świetlnej i dźwiękowej.

W czasie działań wojennych rozkazy bojowe i zarządzenia oraz dane o sytuacji naziemnej i powietrznej ze sztabu dywizji i od sąsiadów powinny przychodzić na SD /RSD/ pułku. Na SD /ZSD/ pułku wypracowuje się decyzję i stawia się zadania bojowe dowódcom eskadr lub dowódcom grup taktycznego przeznaczenia. W tym celu SD oddziału powinno być wyposażone w odpowiednie dokumenty, mapy, schematy i tablice.

W ten sposób SD jest nie tylko miejscem, z którego dowódca oddziału dowodzi lecz również zespołem sił i środków zabezpieczających dowodzenie na ziemi i z ziemi w powietrzu. SD oddziału lotniczego wykonującego zadania wsparcia wojsk lądowych jest włączone w system punktów dowodzenia organizowany dla celów organizacji wykonania i realizacji tych zadań - patrz schemat - załącznik nr 3.

Na SD powinien znajdować się dowódca oddziału oraz wydzielona część oficerów sztabu czynnie i bezpośrednio pomagająca dowódcy w dowodzeniu.

Skład tej grupy może być następujący:

- dowódca oddziału;
- szef sztabu;
- pom.szefa sztabu ds.operacyjnych;
- pom.szefa sztabu ds.rozpoznawczych;
- szef łączności;
- st.nawigator oddziału;
- szef strzelania powietrznego oddziału;
- dowódca b zaop. /okresowo/;
- st.inżynier oddziału /okresowo/;
- szef służby chemicznej;
- etatowa obsługa SD /RSD/.

We współczesnych działaniach bojowych, w większości wypadków dowódca pułków będą dowodzili swoimi pododdziałami z ziemi, a rzadziej z powietrza. Zmuszają do tego warunki współczesnej walki, które nie pozwalają na loty w pełnych, pułkowych ugrupowaniach bojowych. Będzie to miało miejsce szczególnie w lotnictwie myśliwsko-szturmowym, LMB i myśliwskim, które lata na zwalczanie celów małymi grupami.

Dowódcą pułku może polecieć na jakiś szczególnie ważne zadanie albo wtedy, kiedy na zadanie leci więcej niż połowa pułku i będą warunki dowodzenia nim przez dowódcę pułku w powietrzu.

Sytuacja ta zmusza dowódców pułków do dowodzenia z ziemi, a więc i siłą rzeczy do lepszego niż dotychczas wyposażenia SD oddziałów wszystkich rodzajów lotnictwa w radiotechniczne środki dowodzenia do radiolokatorów i urządzeń telewizyjnych włącznie, umożliwiających śledzenie lotu i dowodzenie wszystkimi grupami oddziału znajdującymi się w powietrzu.

II. PODSTAWOWE OBOWIĄZKI SZTABU ODDZIAŁU ORAZ NIEKTÓRYCH JEGO OFICERÓW^{1/}

Dowódca oddziału lotniczego /pułku/ dowodzi podległymi pododdziałami osobiście i przy pomocy zorganizowanego w tym celu organu dowodzenia-sztabu.

Sztab pułku jako organ dowodzenia realizuje treść przedsięwzięć dowodzenia organizując przygotowanie pułku do wykonania zadania bojowego.

Każda zaś z komórek sztabu realizuje część tych przedsięwzięć zgodnie ze swoją specjalnością.

Za zgodną i rytmiczną pracę poszczególnych komórek i oficerów sztabu odpowiedzialny jest szef sztabu oddziału. On jest organizatorem pracy sztabu, organizuje jego szkolenie oraz wdraża oficerów sztabu do należytego wykonywania swoich obowiązków. Jakość pracy sztabu oddziału znacznie wzrasta, jeżeli został dokonany właściwy podział obowiązków pomiędzy poszczególnych oficerów sztabu i służb i umiejętnie organizuje się zamiennosc w pracy poszczególnych jego oficerów.

Podziału obowiązków powinien dokonać szef sztabu zgodnie z określonymi regulaminami, instrukcjami i zarządzeniami regulującymi pracę sztabów oraz z uwzględnieniem indywidualnych możliwości oficerów sztabu.

Tak więc praca sztabu pułku w dużym stopniu zależy od pracy poszczególnych jego oficerów, którzy powinni:

- znać dokładnie swoje obowiązki;
- rozumieć zasady współczesnej walki;
- znać taktykę i organizację wojsk, nieprzyjaciela, dane taktyczno-techniczne jego sprzętu technicznego znajdującego się w uzbrojeniu;
- znać możliwości wojsk nieprzyjaciela, a szczególnie jego obrony przeciwlotniczej;
- znać aktualny stan i możliwości swojego oddziału i wojsk;

1/ W skrypcie zostaną podane obowiązki tylko oficerów sztabu i niektórych oficerów służb. Obowiązki pozostałych oficerów służb są podane w skryptach /wykładach/ specjalistycznych.

- umieć prowadzić analizę i ocenę sytuacji na szczeblu oddziału /związku/ lotniczego i formułować właściwe wnioski;
- umieć opracowywać bezbłędnie niezbędną dokumentację bojową na szczeblu oddziału i związku;
- być skrupulatnym i wymagającym w stosunku do siebie i podwładnych oraz wykazywać twórczą inicjatywę w pracy.

Do podstawowych obowiązków sztabu oddziału lotniczego należy:

- organizacja przygotowania do wykonania zadań bojowych;
- przygotowywanie danych potrzebnych dowódcy do powzięcia decyzji drogą zbierania, studiowania i uogólniania wiadomości o nplu /obiektach działań/, wojskach własnych, terenie i pogodzie w rejonie działań bojowych i meldowanie ich dowódcy oddziału;
- stała znajomość ilości i stanu środków technicznych w pułku;
- zorganizowanie i zapewnienie dowódcy warunków dowodzenia oddziałem na ziemi i z ziemi w powietrzu;
- opracowywanie potrzebnej dokumentacji: zarządzeń wstępnych, rozkazów bojowych, map decyzji /planów działań bojowych/, dokumentów przebazowania, meldunków bojowych, zarządzeń, dzienników działań bojowych i innych;
- organizacja współdziałania pomiędzy pododdziałami pułku według wytycznych dowódcy i uzgadnianie wspólnych działań ze sztabami pułków innych rodzajów lotnictwa;
- organizacja pracy na SD /RSD/ i organizacja punktów obserwacyjno-alarmowych;
- organizacja zabezpieczenia działań bojowych;
- organizacja kontroli przygotowania pododdziałów do wykonania zadań bojowych;
- organizacja przebazowania oddziału;
- pomoc dowódcy w kierowaniu wykonaniem zadań przez eskadry;
- organizacja obrony i ochrony lotniska i bazowania oddziału;
- zbieranie danych o rezultatach wykonania zadań bojowych;
- przygotowanie materiałów do podsumowania działań bojowych i organizacja tego podsumowania według wytycznych dowódcy oddziału;
- studiowanie i uogólnianie doświadczeń działań bojowych oddziału /związku/ oraz taktyki działań lotnictwa nieprzyjaciela -

- ciela i przekazywanie rezultatów personelowi latającemu pułku;
- dostarczanie danych o sytuacji do sztabu nadrzędnego i do podległych pododdziałów;
- kontrola wykonania rozkazów i zarządzeń przez podległe pododdziały;
- zaopatrywanie eskadr w potrzebne mapy, schematy, zdjęcia lotnicze itp.;
- organizacja studiowania przez personel latający obiektów działań i jego kontrola;
- organizacja i kierowanie wyszkoleniem bojowym pułku;
- kontrola zabezpieczenia tyłowego pułku przez batalion zaopatrzenia;
- kontrola wyposażenia przez ddowl lotniska w środki świetlne.

Obowiązki szefa sztabu oddziału:

Za jakość pracy sztabu oddziału /związku/ oraz stopień jego przygotowania do udziału w dowodzeniu ponosi całkowitą odpowiedzialność szef sztabu. Powinien on wdrażać obowiązki sztabu w całości, jak też obowiązki poszczególnych specjalności podległym mu oficerom. Tylko szef sztabu ma prawo w imieniu dowódcy stawiać zadania dowódcom podległych pododdziałów.

Do jego obowiązków należy:

- kierować przygotowaniem danych potrzebnych dowódcy do podjęcia decyzji;
- być gotowym do referowania decy oddziału propozycji decyzji na wykonanie postawionego zadania bojowego;
- znać stan bojowy eskadr oraz ich aktualne możliwości i być gotowym do referowania tych danych dowódcy oddziału;
- organizować terminowe opracowanie dokumentów bojowych;
- organizować tajne dowodzenie w oddziale /związku/ i kontrolować przestrzeganie zasad tajnego dowodzenia /odpowiada za organizację łączności i zatwierdza dokumenty łączności/;
- organizować pracę oficerów sztabu na SD /RSD/ oddziału;
- organizować kontrolę wykonania rozkazów i zarządzeń dowódcy oddziału;
- kierować pracą eskadr w zakresie służby sztabów;
- organizować studiowanie przez personel oddziału doświadczeń działań bojowych;

- organizować i kontrolować stan obrony i ochrony lotniska, sztabu oraz SD.

Obowiązki starszego pomocnika szefa sztabu ds. operacyjnych^{1/}

Starszy pomocnik szefa sztabu ds. operacyjnych jest pierwszym zastępcą szefa sztabu oddziału. Podlega mu bezpośrednio pomocnik szefa sztabu ds. operacyjnych. Oficerowie ci stanowią komórkę operacyjną sztabu oddziału i zajmują się głównie zagadnieniami dotyczącymi wojsk własnych, własnej jednostki i ich możliwości.

Obowiązki starszego pomocnika szefa sztabu ds. operacyjnych można sformułować następująco:

- zbierać i studiować dane o sytuacji naziemnej i powietrznej dotyczącej wojsk własnych i meldować je dowódcy lub szefowi sztabu;
- znać stan gotowości bojowej eskadr oddziału i rezultaty wykonywanych przez nie zadań bojowych oraz prowadzić związaną z tym dokumentację;
- opracowywać i przedstawiać dowódcy oddziału dane potrzebne do powzięcia decyzji i do dowodzenia pułkiem;
- opracowywać wspólnie z nawigatorem i inżynierem oddziału obliczenia lotu bojowego przewidywanych grup samolotów oraz obliczenia sił i środków niezbędnych do zniszczenia /obezwładnienia/ nakazanych lub przewidywanych obiektów;
- opracowywać wspólnie z szefem łączności i pomocnikiem szefa sztabu ds. szyfrowych zagadnienia organizacji łączności i tajnego dowodzenia;
- opracowywać przedsięwzięcia dotyczące zabezpieczenia bojowego i specjalnego;
- opracowywać plany przedsięwzięć, zarządzenia wstępne, plany kontroli, notować rozkazy wydawane przez dowódcę i opracowywać je pisemnie oraz prowadzić mapę sytuacji ogólnej na SD oddziału;
- organizować studiowanie przez zainteresowanych obiektów /cełów/ działań bojowych oddziału;

1/ W skrypcie niniejszym zostaną przedstawione obowiązki oficerów sztabu i tylko niektórych oficerów służb oddziału. Obowiązki oficerów specjalistów są przedstawione w odpowiednich skryptach przedmiotów specjalnych.

- przekazywać na czas rozkazy i zarządzenia do eskadr i do innych pododdziałów oddziału;
- meldować do sztabu nadrzędnego o otrzymaniu zadania bojowego, o starcie i lądowaniu samolotów podczas wykonywania zadań bojowych;
- prowadzić dziennik działań bojowych oddziału;
- zbierać dane o rezultatach działań bojowych, opracowywać meldunki bojowe i w terminie przekazywać je do sztabu nadrzędnego /dywizji/;
- brać udział w kontroli i pomocy eskadrom podczas przygotowania ich do działań bojowych;
- studiować i uogólniać doświadczenia działań bojowych /wspólnie z innymi oficerami sztabu i służb/ i przekazywać je w formie wniosków dla eskadr;
- opracowywać instrukcje alarmowe oraz plan obrony i ochrony lotniska /przy pomocy sztabu bzaop./;
- opracowywać plan przebazowania pułku;
- znać treść i umieć szybko oraz zgodnie z wymogami służby sztabów opracowywać następujące dokumenty bojowe dla szczebla oddziału;
 - zarządzenie wstępne;
 - rozkaz bojowy;
 - zarządzenie na przebazowanie;
 - plan przebazowania;
 - model sieciowy na przebazowanie;
 - meldunek bojowy za lot;
 - meldunek bojowy za dzień;
 - decyzję dowódcy /mapa lub schemat/;
 - plan lotów bojowych;
 - plan obrony i ochrony lotniska;
 - plan przedsięwzięć;
 - plan kontroli.

Obowiązki pomocnika szefa sztabu ds. operacyjnych są zupełnie zbliżone do obowiązków starszego pomocnika. Dobre wykonywanie tych obowiązków polega na właściwym podziale ich pomiędzy dwóch wspomnianych oficerów.

Obowiązki pomocnika szefa sztabu ds. rozpoznawczych

Pomoenik szefa sztabu oddziału ds. rozpoznawczych powinien zajmować się głównie zagadnieniami związanymi ze zbieraniem danych o wojskach nieprzyjaciela, a szczególnie o obiektach działań oraz zagadnieniami rozpoznania organizowanymi i prowadzonymi przez własny oddział.

Powinien on:

- zbierać i studiować dane o wojskach lądowych i lotnictwie oraz o terenie npla i meldować je szefowi sztabu lub bezpośrednio dowódcy oddziału;
- studiować organizację wojsk, taktykę działań lotnictwa i technikę nieprzyjaciela /szczególnie lotniczą i raketową oraz przewidywane obiekty uderzeń/;
- oceniać aktualną organizację obrony nieprzyjaciela, jej możliwości w zwalczaniu naszego lotnictwa oraz określać możliwości pokonania jej przez własne samoloty;
- przygotowywać dowódcy oddziału dane o obiektach uderzeń /ce-
lach/ potrzebne do powzięcia decyzji;
- na zarządzenie dowódcy lub z polecenia sztabu nadrzędnego organizować rozpoznanie bezpośrednie i kontrolne zarówno na korzyść jednostki własnej lub sztabu nadrzędnego, czy też oddziałów współdziałających;
- w razie potrzeby opracowywać plan rozpoznania powietrznego i planową tabelę lotów rozpoznawczych;
- instruować załogi rozpoznawcze o sposobach wykonania zadania i kontrolować ich przygotowanie;
- zbierać dane rozpoznania od załóg wykonujących zadania rozpoznania oraz od załóg, które brały udział w wykonaniu zadań ogniowych;
- opracowywać meldunki rozpoznawcze, zapoznawać z nimi dowódcę i szefa sztabu oddziału i przekazywać je do sztabu nadrzędnego;
- kierować pracą fotosłużby /jeżeli w oddziale jest pluton foto/;
- szkolić personel oddziału z zakresu znajomości armii obcych;
- brać udział w kontroli i pomocy w eskadrach podczas przygotowywania się ich do działań bojowych.

Obowiązki szefa łączności oddziału

Szef łączności jest pomocnikiem szefa sztabu do spraw łączności i według wytycznych szefa sztabu wykonuje wszystkie przedsięwzięcia związane z organizacją łączności w oddziale.

Jego obowiązki:

- organizować łączność zapewniającą dowodzenie oddziałem na ziemi i z ziemi w powietrzu zgodnie z decyzją dowódcy oddziału, wytycznymi szefa sztabu i zarządzeniem łączności sztabu nadrzędnego /dywizji/;
- opracowywać plan łączności na okres wykonywania zadania bojowego zgodnie z decyzją dowódcy oddziału;
- kierować pracą służby łączności i zabiegać o ciągłość pracy środków łączności /utrzymanie ciągłej łączności/;
- kontrolować prawidłowość wykorzystywania środków łączności i przestrzegania przez oficerów sztabu i personel latający zasad tajnego dowodzenia;
- składać do sztabu nadrzędnego /dywizji/ sprawozdania łączności;
- kierować wyszkoleniem z zakresu znajomości zagadnień łączności oficerów sztabu oddziału i eskadr.

Obowiązki szefa strzelania powietrznego

Szef strzelania powietrznego oddziału wchodzi w skład sekcji służb dowództwa oddziału lotniczego. Z tytułu zajmowanego stanowiska bierze czynny, bezpośredni udział w organizacji wykonania zadania bojowego. Odpowiada on za wyszkolenie personelu latającego oddziału w zakresie strzelania powietrznego i zwalczania celów naziemnych z uzbrojenia raketowego i artyleryjskiego samolotów oraz za określanie i realizację przedsięwzięć dotyczących bezpieczeństwa lotów podczas wykonywania zadań bojowych.

Do jego obowiązków należy:

- organizacja szkolenia personelu dowódczego i całego personelu latającego z zakresu zastosowania bojowego, raketowego i artyleryjskiego samolotów przy zwalczaniu celów naziemnych;
- organizować i brać osobiście udział w opracowywaniu ćwicze-

- nia na zastosowanie bojowe uzbrojenia raketowego i artyleryjskiego samolotów zgodnie z PSzB lub z wytycznymi dowódcy /w przywiązaniu do wykonywania przewidywanych zadań bojowych/
- organizować i kontrolować przygotowanie personelu latającego do wykonania zadań bojowych w zakresie wykorzystania raketowego i artyleryjskiego uzbrojenia samolotów;
 - określać i wprowadzać w życie przedsięwzięcia związane z bezpieczeństwem lotów podczas wykonywania zadań bojowych;
 - organizować kontrolę wykonania zadań zwalczania celów naziemnych, analizować zaistniałe niedociągnięcia i określać przedsięwzięcia zapewniające ich usunięcie;
 - umieć określać możliwości ogniowe raketowego i artyleryjskiego uzbrojenia samolotów i grup samolotów w stosunku do różnych celów, przewidywać rezultaty uderzeń i dostarczać dowódcy oddziału danych potrzebnych do podjęcia decyzji.

Obowiązki starszego nawigatora oddziału

Praca starszego nawigatora w okresie przygotowawczym do działań bojowych winna być skierowana głównie na osiągnięcie wysokiego poziomu teoretycznego i praktycznego nawigatorskiego wykształcenia personelu latającego do wykonywania zadań zwalczania celów naziemnych. Ponadto w tym okresie st. nawigator powinien spowodować pełne ukończenie i sprawność nawigacyjno-bombardierskiego wyposażenia wszystkich samolotów oddziału oraz nawigacyjnego wyposażenia personelu latającego oraz nawigatorów pracujących na ziemi.

Starszy nawigator powinien:

- umieć oceniać sytuację taktyczno-nawigacyjną i określać /uzgadniać/ wspólnie z innymi służbami dane wyjściowe do potrzebnych obliczeń;
- analizować otrzymywane zadania, zamiar ich wykonania i wytyczne dowódcy w celu określenia czynności osobistych i metody pracy w zakresie wykonania przedsięwzięć nawigatorskich, w tym głównie przygotowania dowódcy danych potrzebnych do podjęcia decyzji;
- opracowywać dane nawigatorskie potrzebne dowódcy do podjęcia decyzji na wykonanie zadań bojowych;
- organizować nawigatorskie przygotowanie do wykonania zadań bojowych i w związku z tym udzielać wytycznych podległym

- nawigatorom lub personelowi latającemu odnośnie organizacji, treści i metody tego przygotowania;
- meldować dowódcy dane potrzebne do podjęcia decyzji;
 - kontrolować podległe pododdziały w zakresie nawigatorskiego przygotowania się do wykonania zadania, w tym i zagadnienia bezpieczeństwa lotu;
 - po postawieniu zadania przez dowódcę dawać wytyczne personelowi latającemu /dcom eskadr lub dcom grup taktycznego przeznaczenia zgodnie ze wskazówkami dowódcy oddziału, odnośnie nawigatorskiego przygotowania się i wykonania zadania.

Obowiązki szefa służby chemicznej

Szef służby chemicznej oddziału lotniczego odpowiada za organizację i wykonanie przedsięwzięć z zakresu ochrony przed skażeniami w pododdziałach znajdujących się na lotnisku /odcinku autostrady/ bazowania oddziału. Powinien on współpracować ściśle ze sztabem i szefami służb oddziału.

Do jego obowiązków należy:

- zorganizowanie odbierania danych o uderzeniach BJ i skażeniach przekazywanych w specjalnych jednolitych sieciach powiadamiania;
- ocenić sytuację skażeń i jej wpływ na bazowanie i wykonywanie zadań bojowych;
- przygotowywać dowódcy niezbędne dane z zakresu swojej służby potrzebne do podjęcia decyzji;
- w oparciu o decyzję dowódcy przygotowywać dane i brać udział w opracowywaniu planu obrony lotniska przed bronią masowego rażenia;
- brać udział w opracowaniu zarządzenia przed BMR;
- organizować rozpoznanie skażeń;
- organizować zaopatrywanie w środki ochrony przed skażeniami oraz organizować i kierować likwidacją skażeń i rozpoznania;
- kierować szkoleniem i przygotowaniem praktycznym stanu osobowego oddziału do ochrony przed skażeniami;
- organizować kontrolę dozometryczną sztabu oddziału, personelu latającego i technicznego;
- kontrolować systematycznie wykonywanie zarządzeń dotyczących ochrony przed skażeniami;

- meldować przełożonemu szefowi służby chemicznej i dowódcy oddziału o sytuacji skażeń i przedsięwzięciach wykonywanych w zakresie ochrony przed skażeniami;
- prowadzić niezbędną dokumentację z zakresu ochrony przed skażeniami.

III. PRACA DOWÓDCY I SZTABU ODDZIAŁU LOTNICTWA OPERACYJNEGO W CZASIE ORGANIZACJI I PROWADZENIA DZIAŁAŃ BOJOWYCH.

Pod pojęciem dowodzenia należy rozumieć kierownictwo działalnością podwładnych przez przełożonego zarówno w warunkach pokojowych jak i w okresie działań wojennych.

Celem dowodzenia jest przygotowanie podległych pododdziałów do wykonania nakazanych zadań, kierowanie ich działalnością podczas wykonywania tych zadań w sposób zapewniający osiągnięcie zamierzonych celów działań oraz uogólnienie rezultatów działań i wyciągnięcie wniosków na działania następne.

Określając to językiem wojskowym stwierdzamy, że dowodzenie oddziałem jest kompleksem przedsięwzięć /czynności/ określanych i wykonywanych osobiście przez dowódcę i jego sztab w celu organizacji kierowania i kierowania wykonaniem zadania bojowego oraz organizacji podsumowania rezultatów wykonania nakazanych zadań.

Ze względu na to, że przedsięwzięcia te są skierowane na wykonanie różnych czynności, prowadzonych w różnym czasie i wymagających określonej organizacji pracy dowódcy i sztabu, dla przejrzystości omówienia ich można je podzielić na następujące grupy:

- a. - przedsięwzięcia związane z organizacją przygotowania do wykonania zadań bojowych;
- b. - przedsięwzięcia wynikające z konieczności bezpośredniego kierowania wykonaniem zadań przez eskadry /grupy taktycznego przeznaczenia, pojedyncze załogi/;
- c. - przedsięwzięcia związane z podsumowaniem rezultatów wykonania zadań.^{1/}

Ad a. Jeszcze przed otrzymaniem zadania bojowego dowództwo i sztab oddziału lotniczego powinni koncentrować swoją działalność na utrzymaniu pełnej gotowości bojowej przez podległe pododdziały. W celu osiągnięcia tego stanu dowódca za pośrednictwem sztabu oddziału realizuje w tym

1/ Nie omawia się przedsięwzięć związanych z przygotowaniem sztabów i oddziałów do działań bojowych, a wykonywanych jeszcze w okresie pokojowym lub też wówczas kiedy w okresie wojny oddział nie prowadził aktualnie działań bojowych.

okresie następujące przedsięwzięcia:

- organizuje przebazowanie pułku na nowe lotnisko /w razie takiej konieczności/;
- organizuje potrzebne punkty dowodzenia i łączności na lotnisku;
- kieruje wyszkoleniem bojowym oddziału i przygotowaniem całego składu osobowego do działań bojowych w różnych sytuacjach;
- zbiera i studiuje dane o sytuacji powietrznej i naziemnej;
- organizuje i kontroluje przygotowania do zabezpieczenia działań bojowych oddziału;
- organizuje OPBMR lotniska;
- zarządza opracowanie dokumentów przygotowania oddziału do działań.

Organizacja przygotowania i planowanie pracy dowódcy i sztabu oddziału lotniczego dotyczące wykonania zadań bojowych rozpoczyna się z chwilą otrzymania ze sztabu nadrzędnego /dywizji/ zarządzenia wstępnego lub rozkazu bojowego/zadania bojowego/, a kończy się z chwilą osiągnięcia określonego stopnia gotowości bojowej lub startu na zadanie nakazanej grupy, pododdziału lub całego oddziału.

Oddział lotniczy z reguły otrzymuje zadanie bojowe na jeden lot, a niekiedy na dzień działań. W zadaniu na lot jest najczęściej informowany o tym, jakie zadanie będzie wykonywał w locie następnym. Na dzień dzikań zadanie otrzymuje z reguły plrt. Plmsz zaś przeważnie dostaje zadanie na jeden lot.

Zadanie bojowe może być postawione dowódcy oddziału ustnie, osobiście przez dowódcę nadrzędnego /dywizji/ z następnym przesłaniem do pułku rozkazu pisemnego, bądź też tylko za pomocą pisemnego rozkazu bojowego.

Z doświadczeń działań wojennych wiadomo, że stawianie zadań bojowych w formie ustnej stosowane było dość często /z następnym przesłaniem pisemnego rozkazu bojowego/. Dawało to na ogół dobre rezultaty.

W przewidywanych, współczesnych działaniach bojowych frontowe lotnictwo myśliwsko-szturmowe wspiera działania wojsk lądowych bezpośrednio na polu walki. Dla koordynacji tych działań z wojskami lądowymi i sprawnego dowodzenia lotnictwem wykonującym zadania wsparcia organizuje się tak zwane wysunięte

stanowisko dowodzenia /WSD/ DLSzR, które może być zaopatrzone w uprawnienia bezpośredniego wywoływania pułków lotnictwa myśliwsko-szturmowego na pole walki, to znaczy konkretyzowania im zadań. Te, szczególnie spercyzowane zadania, będą z reguły przekazywane przy pomocy technicznych środków łączności na SD oddziałów na lotniskach lub nawet niekiedy dowódcom grup samolotów w powietrzu. Zadania ogólne w tych wypadkach będą postawione oddziałom odpowiednio wcześniej.

Wydaje się, że we współczesnych działaniach bojowych stawianie zadań bojowych najczęściej będzie się odbywało przy pomocy utajniających technicznych środków łączności, ze względu na konieczność bardzo szybkiego dostarczania ich wykonawcom.

Organizacja przygotowania do wykonania zadania powinna obejmować tych oficerów sztabu oddziału /pododdziały/, którzy będą uczestniczyli bezpośrednio w organizacji wykonania zadania w jego realizacji.

Z treści zarządzenia wstępnego dowódcy i szefowi sztabu znany będzie czas osiągnięcia nakazanego stopnia gotowości bojowej, czas otrzymania zadania bojowego i rejon działań bojowych. Po otrzymaniu więc zarządzenia wstępnego dowództwo i sztab oddziału przystępują do organizacji wstępnego przygotowania do wykonania zadania bojowego. Na podstawie zaś rozkazu bojowego /zadania/ ma możliwość rozpoczęcia przygotowywania bezpośredniego do wykonania zadania bojowego i opracowania w tym celu odpowiedniego planu przygotowania /przedsięwzięć/ oddziału do działań.

Pracę dowódcy i sztabu oddziału /w zakresie organizacji przygotowania do wykonania zadania/ po otrzymaniu zadania bojowego można podzielić na dwa etapy:

- praca sztabu przed powzięciem decyzji przez dowódcę oddziału;
- praca po powzięciu decyzji.

Planowanie pracy dowódcy i sztabu przed powzięciem decyzji realizuje się na podstawie wytycznych dowódcy oddziału. Swoje wytyczne dowódca oddziału precyzuje po wykonaniu określonej pracy myślowej polegającej na analizie otrzymanego zadania bojowego i kalkulacji czasu, w wyniku której powinien on określić ogólny zamiar wykonania zadania i podstawowe przedsięwzięcia, jakie mają do wykonania sztab i pododdziały oraz terminy ich wykonania.

W swoich wytycznych dowódca oddziału wskazuje szefowi sztabu:

- treść zarządzenia wstępnego /ewentualnie/;
- nakazany czas i stopień gotowości bojowej lub czas wykonania zadania bojowego;
- czas i miejsce postawienia zadania bojowego dowódcom eskadr;
- ogólną treść i czas przedstawiania dowódcy przez oficerów sztabu i służb danych potrzebnych do podjęcia decyzji;
- inne przedsięwzięcia i terminy potrzebne do sporządzenia planu przygotowania.

Szef sztabu oddziału po otrzymaniu wytycznych od dowódcy oddziału i zgodnie z nimi zaznajamia oficerów sztabu z zadaniem bojowym oraz wydaje konkretne wytyczne dotyczące przygotowania danych /meldunków/ potrzebnych do podjęcia decyzji i terminów składania ich dowódcy.

W zależności od stylu pracy każdego dowódcy, jego nawyków, dysponowanego czasu i innych momentów dowódca oddziału może dawać wytyczne osobiście od razu wykonawcom, nie angażując do tego szefa sztabu. Zleci mu w tym przypadku dopilnowanie przygotowania danych przez sztab.

W ten sposób dowódca i szef sztabu oddziału uruchamiają planowanie i przygotowanie oddziału do działań bojowych. Jest to konieczne we wszystkich warunkach sytuacji.

Plan przygotowania oddziału do działań powinien ujmować wszystkie zasadnicze przedsięwzięcia /czynności/ dowódcy i sztabu oddziału oraz eskadr w zakresie przygotowania do wykonania otrzymanego zadania bojowego.

Plan ten może być wykonany w formie graficznej lub tekstualnej /skrypt nr 06090/. Ujmuje się w nim najczęściej następujące przedsięwzięcia:

- przestudiowanie rozkazu bojowego od przełożonego /analiza zadania i określenie zamiaru jego wykonania/;
- ogłoszenie zamiaru i wytyczne dowódcy /szefa sztabu/ na przygotowanie danych potrzebnych do oceny sytuacji i powzięcia decyzji;
- opracowanie zarządzenia wstępnego;
- organizacja i prowadzenie rozpoznania powietrznego /jeżeli tego wymaga otrzymane zadanie/;

- opracowanie przez oficerów sztabu i służb danych /meldunków/ potrzebnych do powzięcia decyzji, wykonanie niezbędnych obliczeń i referowanie ich dowódcy lub szefowi sztabu;
- ocena sytuacji i powzięcie decyzji;
- uzgodnienie współdziałania z innymi współwykonawcami / w wypadku takiej konieczności/ i wprowadzenie poprawek do decyzji;
- zameldowanie decyzji przełożonemu dowódcy /dywizji/ do zatwierdzenia;
- przygotowanie postawienia zadań bojowych;
- postawienie zadań dowódcom podległych pododdziałów /eskadr/ lub dowódcom grup taktycznego przeznaczenia /w tym i organizacja wewnętrznego współdziałania/;
- opracowanie przez sztab decyzji dowódcy w odpowiednie dokumenty /głównie mapę decyzji i rozkaz bojowy/ i przekazanie jej do wykonawców;
- organizacja odpowiedniego do potrzeb wykonania zadania systemu dowodzenia /stanowiska dowodzenia, łączność, itd./;
- organizacja wszechstronnego zabezpieczenia wykonania zadania;
- kontrola przygotowania się podległych oddziałów do wykonania zadań bojowych i udzielenie mu pomocy - opracowanie planu kontroli;
- meldowanie do sztabu nadrzędnego /dywizji/ o gotowości do wykonania zadania bojowego - osiągnięcie nakazanego stopnia gotowości.

Plan przygotowania pułku do działań podpisuje szef sztabu i zatwierdza dowódca oddziału.

Zgodnie z wytycznymi dowódcy oddziału szef sztabu powinien zarządzić również sporządzenie i wysłanie zarządzenia wstępnego do eskadr z takim wyliczeniem, ażeby dowódcy eskadr i personel latający posiadali odpowiednią ilość czasu na przygotowanie się do wykonania zadania bojowego.

W zarządzeniu wstępnym podaje się:

- przedsięwzięcia dotyczące, przygotowania do wykonania zadania bojowego /nacelowanie na wykonanie określonego zadania/;
- rodzaj ładunku bojowego /jeżeli jest możliwość określenia tego/;

- stopień gotowości bojowej i czas jej osiągnięcia;
- czas, miejsce i sposób postawienia zadania bojowego.

Zarządzenie wstępne opracowuje z reguły starszy pomocnik szefa sztabu ds. operacyjnych, a podpisuje tylko szef sztabu. W oddziale lotniczym zarządzenia wstępnego nie opracowuje się w postaci oddzielnego dokumentu, a wpisuje się je do książki zarządzeń.

Z treścią zarządzenia wstępnego dowódcy eskadr mogą być zapoznawani na SD oddziału dokąd są w tym celu wzywani, lub na własnym SD, gdzie zarządzenie przynosi goniec. Fakt zapoznania się z zarządzeniem wstępnym dowódcy eskadr stwierdzają podpisem w książce zarządzeń.

Wyżej przedstawionowariant pracy dowódcy i sztabu oddziału, w którym wytyczne oficerom sztabu i oficerom służb w imieniu dowódcy przekazał szef sztabu oddziału.

Wydaje się jednak, że we współczesnych działaniach bojowych częstsze będą przypadki kiedy z powodu ograniczonej ilości czasu na przygotowanie do wykonania zadania bojowego dowódca będzie udzielał wytycznych oficerom sztabu osobiście.

Bezpośrednio przed wydaniem wytycznych dowódca przedstawia ogólny zamiar wykonania otrzymanego zadania. Treść zamiaru może być następująca:

- siły przewidywane do wykonania zadania, ich ogólny podział i kierunek głównego wysiłku;
- ogólny sposób wykonania zadania /przebazowania/ i czasy działań lub gotowości;
- ogólne określenie ładunku bojowego /bomby, poc.rakiet., działka, zbiorniki dodatkowe/;
- ogólna koncepcja zabezpieczenia wykonania zadania/bojowego, specjalnego, materiałowo-technicznego/;
- ogólna koncepcja współdziałania;
- ogólna koncepcja dowodzenia.

Sztab oddziału /poszczególني jego oficerowie/ winien zapewnić przygotowanie dowódcy wszystkich danych potrzebnych do powzięcia uzasadnionej decyzji.

Przygotowanie przez oficerów sztabu tych danych odbywa się drogą ciągłego studiowania i głębokiego analizowania

sytuacji bojowej. Dane sytuacji, które sztab powinien ciągle zbierać są uogólnione i meldowane dowódcy na bieżąco jak również odpowiednio do charakteru otrzymanego zadania bojowego.

Na przygotowanie danych /meldunków/ oficerowie sztabu i oficerowie służb mają przeważnie czas ograniczony. Dlatego też każdy z nich powinien przygotowywać dane już z chwilą zapoznania się z zadaniem, a niektóre dane nawet wcześniej.

W celu wszechstronnej i prawidłowej oceny sytuacji i wypracowania uzasadnionej decyzji zaleca się wysłuchanie danych /meldunków/ następujących oficerów:

- pomocnika szefa sztabu ds. rozpoznawczych;
- st.pomocnika /pomocnika/ szefa sztabu ds.operacyjnych;
- starszego nawigatora oddziału;
- szefa strzelania powietrznego;
- szefa łączności;
- szefa służby chemicznej;
- starszego inżyniera oddziału;
- dowódcę batalionu zaopatrzenia;
- meldunku szefa sztabu z propozycjami wykonania zadania.

Celowe jest, aby podczas meldowania danych byli obecni równocześnie wszyscy ww. oficerowie. Umożliwia to natychmiastowe wzajemne i celowe uzupełnianie danych przedstawianych dowódcy. Niekiedy jednak dla składania meldunków poszczególni oficerowie mogą być wzywani do dowódcy indywidualnie.

W niektórych przypadkach dowódca oddziału może wysłuchiwać tylko niektórych z ww. oficerów.

Przy referowaniu danych oficerowie sztabu i służb powinni posługiwać się odpowiednimi mapami i schematami.

Dane przedstawione dowódcy w oddziale lotniczym mogą mieć często formę tylko odpowiedzi na interesujące dowódcę pytania. Ma to z reguły miejsce w warunkach ograniczonej ilości czasu na organizację wykonania zadania.

Meldunki oficerów sztabu i służb, zależnie od potrzeb mogą obejmować różne zagadnienia. Powinny być jednak zawsze zgodne z wytycznymi dowódcy oddziału lub szefa sztabu.

Treść danych przedstawionych przez poszczególnych oficerów sztabu i oficerów służb może być następująca:

Dane /meldunek/ przedstawiane przez pomocnika szefa sztabu ds. rozpoznawczych:

- charakterystyka działań wojsk lądowych npla na kierunku lub w rejonie działań bojowych oddziału; ich przewidywane działanie do czasu rozpoczęcia działań bojowych i podczas wykonywania zadania przez oddział;
- charakterystyka obiektów /celów/ uderzeń z punktu widzenia konieczności ich zniszczenia bądź obezwładnienia;
- charakterystyka działań lotnictwa npla na kierunku wykonywanych przez oddział zadań; typy samolotów znajdujące się w uzbrojeniu; wnioski dotyczące możliwości oddziaływania na lotnisko bazowania oddziału;
- charakterystyka obrony przeciwlotniczej naziemnej i powietrznej nieprzyjaciela na kierunku /w rejonie/ działań bojowych oddziału z punktu widzenia konieczności wykonania nakazanego zadania bojowego; rejony rozmieszczenia naziemnych środków opl i ich charakterystyka, działanie lotnictwa myśliwskiego opl - ich możliwe przeciwdziałanie; wnioski dotyczące możliwości pokonania opl npla /obezwładnienie/ podczas wykonywania zadania bojowego;
- propozycje rozpoznania powietrznego.

Dane i wnioski przedstawiane przez pomocnika szefa sztabu ds. rozpoznawczych powinny być naświetlone ściśle z punktu widzenia otrzymanego zadania bojowego i konieczności jego wykonania. W meldunku tym więc nie chodzi o teoretyczną znajomość nieprzyjaciela, a o ustalenie rzeczywiście możliwego działania i przeciwdziałania głównie środków jego obrony przeciwlotniczej /obektów uderzeń/ w konkretnej sytuacji oraz ustalenie sposobu zabezpieczenia się przed tym przeciwdziałaniem jak też organizacji rozpoznania.

Meldunek powinien naświetlać zagadnienia ściśle według wytycznych przełożonych. Nie musi więc zawierać wszystkich podanych wyżej zagadnień, lub też może zawierać ich więcej. Dane te mogą być niekiedy przedstawiane tylko w postaci odpowiedzi na pytania przełożonych. Dotyczy to również danych przedstawianych przez wszystkich oficerów sztabu i służb oddziału.

Dane /meldunek/ przygotowywane przez starszego pomocnika szefa sztabu ds. operacyjnych.

- charakterystyka działań własnych wojsk lądowych na kierunku wykonywania zadań przez pułk; ich wpływ i związek z zadaniem wykonywanym przez oddział; współdziałanie;
- charakterystyka działań lotnictwa własnego /sąsiedzi/ i ich wpływ na wykonywanie zadania przez oddział współdziałania;
- aktualny stan bojowy eskadr oraz stopnie ich gotowości bojowej;
- możliwości bojowe pododdziałów oddziału w odniesieniu do obiektów uderzeń i podział sił na wykonanie zadania;^{1/}
- propozycje organizacji dowodzenia na ziemi i w powietrzu /jeżeli nie podaje ich szef sztabu/;
- propozycje bojowego zabezpieczenia wykonania zadania;
- zagadnienia dotyczące obrony i ochrony bazowania oddziału.

W przypadku opracowywania danych przez pomocnika szefa sztabu ds. operacyjnych treść ich będzie taka sama.

Ogólnie rzecz biorąc komórka operacyjna sztabu oddziału lotniczego opracowuje dla dowódcy dane dotyczące wojsk własnych oraz własnego oddziału i jego możliwości.

Dane /meldunek/ starszego nawigatora:

- możliwości wykonania zadania w zakresie taktycznego promienia działania w połączeniu z wysokością i prędkością lotu oraz wielkością grup samolotów i w związku z tym możliwości manewru na trasie lotu i zmiana warunków lotu oraz potrzeba wykorzystania lotniska zapasowego lub wysuniętego;
- możliwości bombardierskiego zwalczania nakazanych obiektów ze względu na ich charakter;
- możliwość wykonania zadania w zakresie środków rażenia i sił jakimi oddział aktualnie dysponuje;
- ładunek bombowy na samolot /grupy samolotów/;
- stopień prawdopodobnego przeciwdziałania obrony plot npla i najwygodniejsze osie tras oraz profile lotów;
- ocena możliwości wykorzystania PNN-ów dla wyjścia na cele naziemne lub w rejon tych celów;
- przewidywane rezultaty wykonania zadania.

1/ Zagadnienie to opracowuje w porozumieniu ze st.nawigatorem i szefem strzelania powietrznego oddziału.

Dane przygotowywane przez szefa strzelania powietrznego oddziału potrzebne dowódcy do podjęcia decyzji:

- analiza celów wyznaczonych do zwalczania i warunków w jakich będzie się odbywało wykonywanie zadania bojowego;
- ocena własnych możliwości zwalczania nakazanych celów /według wariantów uzbrojenia i przygotowania personelu latającego/;
- wybór obiektów /punktów/ uderzeń;
- wybór i określenie ładunku bojowego na samolot /grupy samolotów/;
- warunki ataku celów z uwzględnieniem sytuacji naziemnej, powietrznej skażeń i warunków atmosferycznych;
- określenie potrzebnej ilości samolotów do wykonania zadania przy pomocy raketowego i artyleryjskiego uzbrojenia z uwzględnieniem konieczności pokonania obrony plot nieprzyjaciela;
- oczekiwane rezultaty uderzeń i możliwość wykonania zadania przez oddział.

Dane szefa łączności oddziału:

- wnioski z analizy zadania bojowego na organizację łączności; jakie należy zorganizować PD i wiążący ją system łączności;
- stan środków łączności, ich aktualne wykorzystanie, ich możliwości;
- możliwość wykorzystania istniejącego w oddziale systemu łączności dla powiązania potrzebnych PD i realizacji dowodzenia;
- organizacja łączności radiowej, radiowo-liniowo-przewodowej i za pomocą środków ruchomych zapewniająca dowodzenie podczas wykonywania zadania bojowego;
- rozliczenie sił i środków łączności;
- wykorzystanie samolotu retranslacyjnego dla utrzymania łączności;
- odwód środków łączności;
- ewentualne zapotrzebowanie na środki łączności.

Meldunek szefa służby chemicznej

Dane przedstawiane przez szefa służby chemicznej dla dowódcy

oddziału powinny dotyczyć organizacji ochrony przed skażeniami bazowania oddziału i batalionu zaopatrzenia na lotnisku oraz wniosków z oceny sytuacji skażeń w powietrzu w odniesieniu do wykonania zadań bojowych w powietrzu. Powinien on przedstawiać:

- ogólne możliwości oraz najdogodniejsze momenty zastosowania broni masowego rażenia przez nieprzyjaciela i możliwości porażenia lotniska w wyniku uderzeń BMR na obiekty leżące poza lotniskiem, prawdopodobne rozmiary i charakter skażeń oraz jakim elementom na lotnisku one zagrażają; prawdopodobne straty w sile żywej i sprzęcie oraz rozmiary skażeń ludzi i sprzętu;
- przygotowanie lotniska do ochrony przed skażeniami;
- organizacja rozpoznania skażeń i powiadamiania na lotnisku /podstawowym i zapasowym/;
- organizacja i sposób likwidacji skażeń;
- stan i wyposażenie pododdziałów oddziału w sprzęt do rozpoznania skażeń i ochrony przed nimi; możliwości zaopatrzenia w sprzęt;
- sposób działania oddziału w wypadku skażeń lotniska;
- sposób wykorzystania plutonu chemicznego batalionu zaopatrzenia.

Wnioski dotyczące:

- punktów aktualnych wybuchów jądrowych i ich rodzaj /charakterystyka/;
- położenia rejonów najmniej i najbardziej niebezpiecznych jeżeli chodzi o skażenia powietrza i obszarów terenu;
- określenia czasu trwania ograniczeń przelotów przez rejony, w których znajdują się obłoki promieniotwórcze i na kierunkach ich przemieszczeń;
- określenie dawek promieniowania w czasie przymusowego przelotu samolotów przez obłoki promieniotwórcze i możliwe straty personelu latającego;
- możliwości wykorzystania obłoków promieniotwórczych do maskowania lotu grup samolotów własnych;
- wyboru rejonów, tras i profilu przelotów własnych samolotów dających możliwości całkowitego uniknięcia napromienienia, bądź napromienienia w minimalnym stopniu.

Meldunek szefa sztabu

Szef sztabu oddziału może składać meldunek w przypadku kiedy sam osobiście wysłuchiwał danych od oficerów sztabu i służb. Może to mieć miejsce wówczas, kiedy dowódca nie był obecny w tym czasie i nie mógł osobiście wysłuchać danych we właściwym terminie.

Meldunek ten powinien ujmować uogólnione dane przedstawione przez oficerów sztabu i służb, dotyczące głównie możliwości wykonania otrzymanego zadania przez oddział.

W wypadku kiedy dowódca wysłuchiwał danych osobiście szef sztabu powinien być przygotowany tylko do przedstawienia propozycji wykonania zadania, zabezpieczenia jego wykonania i dowodzenia.

Meldunek szefa sztabu może obejmować:

- zadanie szczebla nadrzędnego /dywizji/;
- zadanie, rolę i miejsce oddziału w zadaniu szczebla nadrzędnego, w powiązaniu z działaniami wspieranych wojsk lądowych /innych rodzajów wojsk/; działania /zadania/ prowadzone przez własne wojska lądowe oraz przewidywane zmiany w sytuacji;
- zadania wykonywane przez sąsiadów, ewentualne współdziałanie z nimi;
- możliwości bojowe wykonania otrzymanego zadania bojowego /w stosunku do obiektów uderzeń/;
- ocena aktualnego składu bojowego eskadr, ich gotowości bojowej oraz stanu i możliwości zabezpieczenia wykonania zadania;
- wpływ terenu - pogody i posiadanego czasu na organizację i wykonanie zadania bojowego.

Propozycje wykonania zadania:

- ogólny sposób wykonania zadania przez oddział;
- zadania podległych pododdziałów lub grup taktycznego przeznaczenia i sposób wykonania przez nie swoich zadań; ugrupowania bojowego; trasa i profil lotu; ładunek bojowy;
- zabezpieczone wykonania zadania organizowane i realizowane w ramach oddziału i ze szczebla nadrzędnego;
- przedsięwzięcia związane z potrzebą organizacji lub uzgodnienia zagadnień współdziałania;
- organizacja dowodzenia na ziemi i w powietrzu;

- przedsięwzięcia dotyczące przygotowania oddziału do wykonania zadania bojowego.

Poza wyżej wymienionymi oficerami sztabu i służb dane dla dowódcy oddziału przygotowują również inni oficerowie specjaliści i dowódcy pododdziałów, zgodnie z jego wytycznymi.^{1/} Zagadnień poruszanych w nich nie omawia się w niniejszym skrypcie, gdyż są one przedstawione w skryptach do wykładów specjalistycznych.

Przedstawiono tu treść danych potrzebnych dowódcy do podjęcia decyzji przygotowywanych przez tych oficerów, którzy są wysłuchiwani najczęściej i prawie w każdym procesie wypracowywania decyzji przez dowódcę.

Dowódca oddziału ocenia sytuację w czasie wysłuchiwania meldowanych mu danych i podejmuje decyzję na wykonanie zadania bojowego.

W rezultacie pracy wykonanej od chwili otrzymania zadania bojowego do tego momentu powinien sprecyzować decyzję o następującej treści:

- cel działań bojowych oddziału /jakie rezultaty należy osiągnąć/;
- czas wykonania zadania;
- siły niezbędne do wykonania postawionego zadania;
- sposób wykonania zadania /ewentualne ugrupowanie bojowe/;
- podział sił na obiekty /cele/;
- zadania dla poszczególnych pododdziałów /eskadr/ lub grup taktycznego przeznaczenia;
- ładunek bojowy, zbiorniki zapasowe /wariant zatankowania/;
- czas gotowości do wykonania zadania;
- sposób startu i zbiórki /zbiórek/;
- trasa i profil lotu oraz ugrupowanie bojowe na trasie;
- sposób atakowania celu /kierunek zajścia na cel, wysokość, ilość zajęć, sposób bombardowania i strzelania, odejście od celu/;
- kontrola rezultatów wykonania uderzenia;
- organizacja współdziałania wewnątrz oddziału oraz ewentualne

1/ Chodzi w tym wypadku o zastępcę dowódcy oddziału ds. politycznych, starszego inżyniera oddziału, zastępcę ds. liniowych, dowódcę batalionu zopatrzenia i innych.

uzgodnienie wspólnych działań z innymi jednostkami podczas wykonania zadania bojowego; miejsce i czas organizacji bądź uzgodnień oraz wykonawca;

- organizacja zabezpieczenia wykonania zadania;
- organizacja dowodzenia dla wykonania zadania i miejsce dowódcy;
- terminy i sposoby składania meldunków o rezultatach działań;
- sposób, czas i miejsce postawienia zadania wykonawcom.

Niektóre z wymienionych wyżej elementów decyzji mogą być podane dowódcy oddziału przez dowódcę przełożonego, wówczas musi on odpowiednio wypracować wszystkie pozostałe elementy decyzji.

W razie konieczności, dowódca oddziału po powzięciu decyzji lecz jeszcze przed postawieniem zadania bojowego eskadrom powinien uzgodnić zagadnienia współdziałania z jednostkami /współwykonawcami/ innego lub tego samego rodzaju lotnictwa. Uzgodnienie zagadnień współdziałania może przeprowadzić również szef sztabu oddziału lub zastępca dowódcy oddziału ds. liniowych według wytycznych dowódcy.

Wypracowaną decyzję dowódca oddziału melduje w nakazanym czasie przełożonemu dowódcy do zatwierdzenia. Celem meldowania decyzji przełożonemu dowódcy jest poinformowanie go, że zadanie zostało właściwie zrozumiane przez dowódcę oddziału, przedstawienie wykorzystania sił oddziału i sposobu wykonania zadania oraz przekonanie przełożonego, że przewidziano i zorganizowano wszystkie przedsięwzięcia zapewniające wykonanie nakazanego zadania zgodnie z zamiarami dowódcy przełożonego.

Objętość treści meldowanej do zatwierdzenia decyzji może być różna w zależności od: złożoności zadania; tego czy meldowanie odbywa się za pomocą technicznych środków łączności czy też bezpośrednio ustnie drogą kontaktu osobistego obydwóch dowódców; ilości dysponowanego czasu itp.

Ogólnie rzecz biorąc treść meldowanej decyzji może być następująca:

- zadanie oddziału: jakimi siłami i w jakim czasie niszczy lub obezwładnia określone obiekty; rejon /miejsce/ wykonywania zadania; czy wykonanie zadania ubezpieczają siły spoza danego oddziału;

- ogólny zamiar wykonania zadania: ilość sił wydzielonych do wykonania zadania; ogólny podział sił według obiektów uderzeń; stopień porażenia celu /zniszczyć, obezwładnić/; czas uderzenia; ładunek bojowy; sposób wykonania ataku; ilość i kierunek zajęć; sposób prowadzenia ognia rakiетowo-artyleryjskiego i bombardowania; ogólny sposób współdziałania, ubezpieczenia bojowego i dowodzenia;
- dokładny podział sił na wykonanie zadania według obiektów uderzeń; /ilość samolotów/, ewentualny podział na grupy taktycznego przeznaczenia; pod czym dowództwem; czas uderzenia; obiekty uderzeń dla poszczególnych grup taktycznego przeznaczenia lub punkt celowania; wymagany rezultat uderzeń; ewentualne wykorzystanie danych przekazywanych przez grupy samolotów bezpośredniego rozpoznania;
- sposób wykonania lotu na zadanie bojowe;
- przedsięwzięcia w zakresie zabezpieczenia wykonania zadania organizowane przez oddział bądź przez szczeble nadrzędny lub też przez jednostki współdziałające;
- zagadnienia współdziałania /w razie potrzeby/ z wojskami lądowymi, z innymi oddziałami lotniczymi i pomiędzy pododdziałami oddziału; kolejność startu, ugrupowanie bojowe na trasie do celu; kolejność działań nad celem i lotu na trasie powrotnej oraz kolejność lądowania;
- organizacja dowodzenia: punkty dowodzenia wykorzystywane /organizowane/ do kierowania wykonaniem zadania; miejsce dowódcy oddziału; sposób utrzymywania łączności na ziemi i w powietrzu oraz przekazywania poleceń.

Podczas meldowania decyzji przełożonemu dowódcy nie jest konieczne dokładne przedstawienie mu zadań podległych pododdziałów w takiej postaci, jak robi się to podczas stawiania zadań. Wystarczy podać siły wydzielone do zwalczania poszczególnych obiektów /wykonania zadań/ i sposób oraz czas ich działania, bowiem dowódcę przełożonego nie zawsze będzie interesowało to, który pododdział /eskadra/ zwalcza dany obiekt, a głównie zamiar wykonania zadania i siły wydzielone do zwalczania określonych obiektów, terminy uderzeń.

Niekiedy przełożony dowódca może żądać od meldującego decyzję przedstawienia na początku krótkiej oceny sytuacji,

w której będzie wykonywane zadanie bojowe przez oddział.

Wówczas meldujący powinien przedstawić:

- krótką ocenę ugrupowania bojowego i działań wojsk lądowych nieprzyjaciela z przewidywaniem dalszych działań;
- rozmieszczenie obiektów uderzeń, ich charakterystyka, przewidywane działanie i obrona przeciwlotnicza;
- charakterystyka obrony przeciwlotniczej nieprzyjaciela powietrznej i naziemnej, jej możliwości odnośnie przeciwdziałania podczas wykonywania zadania bojowego;
- możliwości i sposoby pokonania opl nieprzyjaciela w celu wykonania postawionego zadania bojowego;
- ewentualne potrzeby dotyczące rozpoznania obiektów uderzeń.

Należy pamiętać o tym, że omawiana krótka ocena sytuacji powinna dotyczyć nie całokształtu sytuacji na froncie i wniosków ogólnych wypływających z niej lecz również powinna być przeprowadzona pod kątem widzenia potrzeby wykonania postawionego zadania bojowego i ściśle się z tym zadaniem wiązać. Wnioski wypływające z tej oceny powinny dotyczyć ściśle momentów wiążących się z zadaniem bojowym i wskazywać jak działać /i ubezpieczać się/ aby jak najlepiej wykonać nakazane zadanie bojowe.

Jeżeli na przykład ocenia się naziemną obronę przeciwlotniczą nieprzyjaciela to należy rozpatrywać głównie te elementy jej ugrupowania bojowego, które mogą przeciwdziałać oddziałowi w wykonaniu zadania na trasie lotu do celu, podczas działań nad celem i na trasie powrotnej, i wyciągać wnioski odnośnie ubezpieczenia się od tego przeciwdziałania. Analizowanie wszystkich znanych naziemnych środków opl npba nie mających wpływu na wykonanie zadania przez oddział jest niecelowe. Podobnie należy rozpatrywać wszystkie inne elementy sytuacji.

Praca sztabu oddziału po powzięciu decyzji

Od chwili powzięcia decyzji na wykonanie zadania bojowego i zatwierdzenia jej przez przełożonego dowódcę w sztabie oddziału rozpoczyna się kolejny etap pracy. Sztab oddziału przystępuje do opracowania decyzji w odpowiednie dokumenty oraz do organizacji postawienia zadania bojowego według podanych wcześniej wytycznych dowódcy /lub szefa sztabu/.

W wytycznych do postawienia zadania bojowego podaje się:

- czas i miejsce postawienia zadania;
- kto powinien być obecny na postawieniu zadania;
- co należy przygotować do postawienia zadania /dokumenty bojowe, schematy zdjęcia, makiety, stoły plastyczne itp./;
- sposób postawienia zadania: czy dowódca będzie stawiał całe zadanie sam czy też zaangażuje do tego oficerów sztabu i służbę, kolejność wystąpienia poszczególnych oficerów dowództwa, sztabu i służb;^{1/} treść ich wystąpień.

W postawieniu zadania nie powinien uczestniczyć personel nie biorący bezpośrednio udziału w wykonaniu danego zadania bojowego. Chodzi tu głównie o personel latający.

W zależności od sytuacji w sztabie oddziału, ilości rozporządzalnego czasu, stopnia znajomości sytuacji taktyczno-operacyjnej, stopnia znajomości decyzji dowódcy, przygotowania oficerów sztabu itd., całe zadanie może stawiać dowódca osobiście sam lub też wykorzystywać do pomocy oficerów sztabu i służb.

Postawienie zadania bojowego odbywa się z reguły na SD oddziału.

Jeden z wariantów postawienia zadania bojowego może przedstawiać się następująco:

starszy pomocnik szefa sztabu ds. rozpoznawczych podaje dotychczasowe działania npla i przebieg linii styczności bojowej, ocenę ugrupowania bojowego npla, ocenę obiektów uderzeń i możliwości obrony przeciwlotniczej npla w zakresie przeciwdziałania podczas wykonywania zadania przez oddział.^{2/}

Wszystkie te elementy naświetla ściśle w punktu widzenia konieczności wykonania postawionego zadania bojowego. Ponadto, w razie potrzeby, przedstawia również propozycje organizacji rozpoznania bezpośredniego.

Szef służby chemicznej referuje wnioski z oceny i prognozy skażeń promieniotwórczych i chemicznych.

1/ W stawianiu zadania oprócz dowódcy mogą brać bezpośrednio udział: starszy pomocnik szefa sztabu ds. rozpoznawczych, starszy nawigator, szef strzelania powietrznego, szef służby chemicznej i szef łączności.

2/ Ocena jest podobna do oceny nieprzyjaciela, którą przeprowadza dowódca oddziału podczas meldowania decyzji przełożonemu.

Dowódca oddziału przedstawia otrzymane zadanie bojowe, a następnie podaje swoją decyzję na wykonanie tego zadania. Decyzja ta ma w tym wypadku formę ustnego rozkazu bojowego. Jednakże ten fragment pracy dowódcy i sztabu oddziału, który nazywamy "postawieniem zadania bojowego" nie jest w swojej treści równoznaczny z pisemnym rozkazem bojowym.

Pisemny rozkaz bojowy bowiem powinien ujmować w możliwie najbardziej krótkiej i zwartej postaci zasadnicze elementy decyzji na wykonanie zadania, a postawienie zadania obejmuje nie tylko te elementy, lecz również szereg szczegółów i uściśleń wykonawczych oraz wskazówek specjalistycznych dotyczących wykonania zadania, których nie umieszcza się w rozkazie bojowym. Stąd też objętość treści związanej z postawieniem zadania bojowego z reguły jest większa niż w pisemnym rozkazie bojowym.^{1/}

Stawiając zadania bojowe dowódca oddziału posługuje się przygotowanymi materiałami poglądowymi /mapą decyzji, schematami, zdjęciami itp./.

W wypadku ograniczonego czasu na organizację przygotowania do wykonania zadania bojowego zadanie powinno być stawiane w obecności personelu latającego. Tempo stawiania zadań powinno być takie aby podwładni mogli wrysować potrzebne dane na mapę, zrobić niezbędne notatki i dokładnie zrozumieć treść zadania. Zaś pomocnik szefa sztabu ds. operacyjnych powinien zdążyć w tym czasie zapisać rozkaz do książki rozkazów /jeżeli nie został on sporządzony wcześniej/. Oczywiście zapisujący rozkaz musi zapisywać tylko niezbędne elementy zadania i decyzji dowódcy, zgodnie z obowiązującym wzorem rozkazu, pomijając niektóre szczegóły wykonawcze, wskazówki bezpieczeństwa lotu, posługiwanie się łącznością itp.

W wypadku potrzeby, po postawieniu zadania bojowego przez dowódcę, mogą udzielać wykonawcom wskazówek dotyczących szczegółów niektórych elementów decyzji starszy nawigator oddziału, szef strzelania powietrznego i szef łączności.

Należy pamiętać o tym, że głównym organizatorem stawiania zadania bojowego jest dowódca oddziału. On układa tok

1/ Treść rozkazu bojowego - patrz: "Zbiór wzorów dokumentów bojowych ", nr bibl. szkol. 017083, str. 6-7.

/przebieg/ stawiania zadania, wie co będzie referował osobiście i ustala kto z oficerów sztabu i służb i w jakiej kolejności będzie zabierał głos oraz o czym powinien mówić. Dlatego też dowódca powinien inspirować wystąpienia podwładnych oficerów. Musi on każdemu dać dokładne wytyczne o czym ma mówić i w jakim zakresie.

Starszy nawigator może udzielać wskazówek odnośnie:

- warunków meteorologicznych na trasie i w rejonie celu;
- sposobu startu, sposobu zbiórki, lotu po trasie i wyjścia na cel;
- warunki zachowania nakazanego ugrupowania bojowego;
- wszystkich szczegółowych obliczeń dotyczących startu, zbiórek i lotu po trasie;
- sposobu wykorzystania ładunku bombowego podczas działania na cel główny i zapasowy;
- szczegółów lotu na trasie powrotnej;
- sposobów prowadzenia i odzyskiwania orientacji w czasie lotu;
- bezpieczeństwa lotu;
- sposobu kontroli rezultatów bombardowania.

Szef strzelania powietrznego omawia:

- przygotowanie uzbrojenia artyleryjskiego i raketowego do wykonania zadania;
- warunki atakowania celów podczas stosowania uzbrojenia artyleryjskiego i raketowego /wysokość wprowadzenia, kąt nurkowania, odległość strzelania, czas prowadzenia ognia, wysokość wyprowadzenia i inne/, kierunek wyjścia z ataku;
- kolejność wykorzystania uzbrojenia artyleryjskiego i raketowego samolotów;
- ilość ataków i kierunki nalotów na cel;
- warunki bezpieczeństwa podczas atakowania celu /bezpieczna wysokość wyprowadzenia z ataku, odległości i odstępy pomiędzy samolotami w czasie ataku celów, itp./;
- sposób kontroli rezultatów atakowania celów.

Szef łączności w swoich wskazówkach podaje:

- zakres posługiwania się radiowymi środkami łączności /ograniczenia/ podczas wykonywania zadania bojowego /radiostacjami naziemnymi i pokładowymi/;

- fale radiowe, na których należy utrzymywać łączność;
- wykorzystywane punkty dowodzenia i ich kryptonimy oraz inne potrzebne kryptonimy;
- sposób przekazywania /tajność, jawność/ rozkazów, komend i meldunków przez radio;
- ewentualne wykorzystanie samolotu retranslacyjnego dla utrzymania łączności i jego miejsce.

Każdy z wymienionych specjalistów powinien naświetlać szczegóły tylko tych elementów decyzji, które mu nakazał dowódca.

W rezultacie tak przedstawionego zadania bojowego dowódcy pododdziałów i personel latający powinni sobie uzmysłowić obraz nie tylko całokształtu wykonania zadania bojowego ale i warunków w jakich będzie ono realizowane. Może to mieć miejsce wówczas jeżeli w czasie stawiania zadania bojowego nie było niedomówień lub też przedstawiania wykonawcom rzeczy zbędnych.

W niektórych przypadkach po postawieniu zadania bojowego dowódca omawia dokładniej zagadnienia współdziałania. Może to mieć miejsce na przykład wtedy kiedy do wykonania zadania organizuje się kilka grup taktycznego przeznaczenia działających w jednym rejonie i mniej więcej w tym samym czasie. Dowódca omawia kolejno, według wyznaczonych czasów, lot i działanie każdej grupy na wyznaczony cel zwracając szczególną uwagę na zaakcentowanie wzajemnego wpływu i zależności działań poszczególnych grup. Daje w ten sposób wykonawcom dokładny obraz wykonania zadania, co ułatwia jego zrozumienie i odnalezienie swego, właściwego miejsca oraz roli w czasie lotu.

Omówienie zagadnień współdziałania może mieć miejsce jeszcze przed wskazówkami specjalistów.

Po omówieniu współdziałania i przekazaniu wskazówek przez specjalistów dowódca kontroluje znajomość zadania i stopień zrozumienia jego wykonania przez dowódców pododdziałów /eskadr/ lub grup taktycznego przeznaczenia oraz zarządza przygotowanie do wykonania zadania zgodnie ze swoją decyzją.

Sprawdzić znajomość zadania i sposób jego wykonania można drogą żądania od podległych dowódców przedstawienia

analizy zadania bojowego i zadawania niezbędnych pytań.

Sztab oddziału na podstawie decyzji dowódcy powinien:

- opracować niezbędne dokumenty;
- zapewnić dowódcy możliwość dowodzenia na ziemi i z ziemi w powietrzu;
- zapewnić ciągłą łączność ze sztabami współdziałających oddziałów;
- zorganizować kontrolę i pomoc w podległych pododdziałach przygotowania się do wykonania zadania.

Rzetelna i wszechstronna kontrola przygotowania pododdziałów do wykonania zadania bojowego jest ważnym przedsięwzięciem, sprzyjającym dobremu przygotowaniu i dlatego powinna być prowadzona systematycznie i zgodnie z wytycznymi dowódcy oddziału.

W czasie kontroli przygotowania należy ustalić:

- prawidłowość zrozumienia zadania przez personel latający oraz stopień przygotowania do wykonania zadania;
- stopień orientacji w sytuacji powietrznej i naziemnej;
- dotrzymanie terminów dostarczenia środków materiałowych na lotniska;
- przygotowanie na czas samolotów do lotów;
- przygotowanie naziemnych i samolotowych środków łączności;
- możliwość osiągnięcia na czas nakazanego stopnia gotowości bojowej.

W kontroli przygotowania do działań bojowych biorą udział: dowódca oddziału, szef sztabu, zastępcy dowódcy oddziału oraz oficerowie sztabu i służb.

Przed rozpoczęciem kontroli kontrolujący powinni otrzymać od dowódcy lub szefa sztabu /zgodnie z opracowanym wcześniej przez sztab planem kontroli/ wskazówki co należy skontrolować, komu i w jakim zakresie okazać pomoc oraz komu, kiedy, gdzie i w jaki sposób /ustnie bezpośrednio, telefonicznie, pisemnie/ meldować wyniki kontroli. Rezultaty kontroli powinny być meldowane dowódcy lub szefowi sztabu.

Jeżeli meldunki o wynikach kontroli odebrał szef sztabu to powinien je uogólnić i przedstawić dowódcy oddziału.

W warunkach dostatecznej ilości czasu oraz w trosce o lepsze wykonanie zadania, przygotowanie do jego wykonania może

być zakończone rozgrywką lotu bojowego.

W wyniku przeprowadzenia wstępnego /a później bezpośredniego/ przygotowania do wykonania zadania każda załoga, każdy pododdział czy też grupy taktycznego przeznaczenia wyznaczone do danego zadania powinny wiedzieć w jaki sposób mają wykonać swoją część zadania.

Końcowym rezultatem pracy sztabu, w tym etapie, powinno być zapewnienie osiągnięcia na czas gotowości załóg i pododdziałów do wykonania zadania bojowego postawionego przez dowódcę oddziału.

Ad b. Praca sztabu oddziału podczas wykonywania zadania bojowego

Z chwilą osiągnięcia przez oddział /pododdziały/ określonego w zadaniu stopnia gotowości bojowej /lub startu na zadanie/ i wydanie ostatecznych wskazówek personelowi latającemu przez dowódcę oddziału kończy się etap organizacji przygotowania do wykonania zadania a zaczyna się okres bezpośredniego prowadzenia działań bojowych.

Dowódcy eskadr powinni niezwłocznie zameldować o czasie i ilości załóg znajdujących się w nakazanej gotowości. O gotowości tej z kolei sztab oddziału powinien zameldować do sztabu nadrzędnego /oddziału/. Odpowiedzialnym za treść i terminowe złożenie meldunku jest pomocnik szefa sztabu ds. operacyjnych.

Po otrzymaniu z SD sztabu nadrzędnego lub z WSD obiektu i czasu uderzenia lub sygnału na start samoloty oddziału startują na wykonanie zadania. O starcie samolotów sztab oddziału również powinien złożyć meldunek do sztabu nadrzędnego /dywizji/.

Podczas lotu grup samolotów na zadanie bojowe i z powrotem dowódca oddziału śledzi lot za pomocą środków technicznych z SD /RSD/ i kieruje ich działaniem w powietrzu /w granicach możliwości jakie zapewniają rozporządzalne środki techniczne/. Sztab oddziału w tym okresie powinien:

- kontrolować przebieg startu i zbiórki, sprawdzać miejsce znajdowania się samolotów i meldować o tym dowódcy oddziału, a w razie potrzeby również do sztabu nadrzędnego /dywizji/;

- ciągle śledzić lot za pomocą środków radiotechnicznych- utrzymywać łączność z prowadzącymi grup i podawać im potrzebne dane z rozpoznania /lub inne/ i uprzedzać o niebezpieczeństwie ataku myśliwców nieprzyjaciela, niebezpiecznych zjawiskach meteorologicznych wybuchach jądrowych nieprzyjaciela itp. /jeżeli pozwalają na to techniczne środki śledzenia lotu i łączności/;
- odbierać od prowadzących grup meldunki o przelocie określonych rubieży, o danych z rozpoznania, o wykonaniu zadania i inne;
- realizować ciągły obieg aktualnych informacji pomiędzy sztabem i SD oddziału oraz z podległymi pododdziałami oddziału;^{1/}
- śledzić stan pogody i kontrolować gotowość lotnisk zapasowych do przyjęcia samolotów;
- organizować lądowanie /przyjęcie/ samolotów i załóg powracających z zadania bojowego;
- organizować transport /służbę/ samolotów i załóg, które wylądowały przymusowo poza lotniskiem macierzystym;
- skontrolować gotowość służby zdrowia do udzielania pierwszej pomocy lekarskiej rannym załogom;
- skontrolować gotowość pomieszczenia i materiałów potrzebnych do odebrania od załóg meldunków ustnych o rezultatach wykonania zadania;
- prowadzić na bieżąco potrzebną dokumentację.

W okresie od startu samolotów na wykonanie zadania do momentu ich lądowania sztab oddziału wykonuje wszelkiego rodzaju czynności skierowane na szybkie odtworzenie gotowości bojowej samolotów do lotów następnych i zbiera dane o sytuacji naziemnej i powietrznej, a głównie o przewidywanych obiektach uderzeń potrzebne dowódcy do powzięcia decyzji na wykonanie zadania następnego.

W tym celu sztab oddziału powinien:

- zbierać i opracowywać dane o sytuacji powietrznej, naziemnej i o obiektach działań potrzebne dowódcy oddziału do powzięcia decyzji;
- być w gotowości do odebrania ze sztabu nadrzędnego zadania następnego;

1/ Obieg informacji - patrz skrypt nr 018536, str. 11-16.

- być w gotowości do meldowania dowódcy wniosków z oceny sytuacji i obiektów uderzeń potrzebnych do podjęcia decyzji;
- opracować plan przedsięwzięć i organizować wstępnie proces postawienia następnego zadania bojowego;
- dopilnować przygotowania sił i środków zabezpieczenia materiałowo-technicznego oddziału do lotów następnych /terminowa dostawa bomb, rakiet, amunicji, paliwa itp./;
- skontrolować gotowość drużyny startowej, środków łączności i środków sygnałowych zapewniających sprawne dowodzenia lądowaniem i startem samolotów;
- skontrolować gotowość środków obrony lotniska od napadu z powietrza i z ziemi /osłona lądowania/.

Dane o rezultatach działań bojowych w ciągu dnia /okresu czasu/ i o wykonaniu poszczególnych zadań sztab oddziału powinien rejestrować na mapie przebieg działań i w dzienniku działań bojowych. Obydwa te dokumenty powinna prowadzić komórka operacyjna sztabu.

Do dziennika działań bojowych zapisuje się:

- ogólną sytuację na froncie /rodzaj działań, linii frontu, sytuacja powietrzna i naziemna/;
- zadanie i siły wyznaczone do jego wykonania;
- przebieg wykonania zadania, sposób, rezultaty, starty własne i npla;
- przeciwdziałanie npla podczas wykonywania zadania;
- dane charakteryzujące działalność bojową pododdziałów /eskadr/ pouczające przykłady i błędy;
- realizacja dowodzenia podczas wykonywania zadania; sprawność środków łączności;
- zmiany w składzie bojowym oddziału i pododdziałów;
- wnioski o działaniach bojowych za dzień.

Dziennik działań bojowych prowadzą oficerowie z komórki operacyjnej sztabu oddziału. Jest to dokument ewidencjonujący dokładnie przebieg i rezultaty działań bojowych oddziału. Służy ponadto do sporządzenia meldunków bojowych za lot lub dzień /noc/ działań i jest swego rodzaju historyczną komórką działalności bojowej oddziału.

Ad c. Praca dowódcy i sztabu oddziału lotniczego po wykonaniu zadania bojowego

Po wylądowaniu samolotów, które powróciły z zadania bojowego, rozpoczyna się dalszy etap pracy dowódcy i sztabu w zakresie dowodzenia działalnością bojową oddziału.

Sztab na polecenie dowódcy oddziału odbiera od dowódców pododdziałów, dowódców grup taktycznego przeznaczenia, a nawet od pojedynczych załóg meldunki o rezultatach działań. Meldunki o wykonaniu zadań ogniowych odbierają oficerowie z komórki operacyjnej sztabu zaś dane z rozpoznania - oficerowie rozpoznawczy.

W przesłuchiowaniu tym uczestniczą często bezpośrednio również dowódca i szef sztabu.

Starszy pomocnik szefa sztabu ds. operacyjnych uogólnia te dane i sporządza meldunek ustny, który powinien możliwie szybko przekazać za pomocą technicznych środków łączności do sztabu nadrzędnego.

W meldunku tym podaje:

- czas lądowania samolotów; lotniska lądowania;
- ile samolotów wylądowało /starty s-tów 5 załóg, nazwiska/;
- stopień wykonania zadania bojowego /na podstawie posiadanych do tego czasu danych/ oraz pogodę w rejonie celu i na trasie; niewykonanie zadania i przyczyny;
- szczególnie ważne dane dotyczące wykonania zadania;
- ile samolotów oraz załóg i na którą godzinę będą gotowe do dalszych działań.

Treść meldunku powinien zaakceptować dowódca oddziału. Meldunek ten zapisuje się w dzienniku meldunków wychodzących, w którym powinno się również odnotować kto meldunek w sztabie nadrzędnym /dywizji/ przyjął /funkcja, stopień i nazwisko/ i o której godzinie oraz kto i kiedy meldunek nadał.

Treść tego meldunku sztab oddziału przekazuje do sztabu nadrzędnego w celu ciągłego informowania przełożonego dowódcy i sztabu o aktualnym stanie gotowości bojowej pododdziałów oddziału oraz o przebiegu realizacji zadań bojowych wykonywanych przez oddział.

Na podstawie tych meldunków sztab nadrzędny posiada

obraz stanu gotowości bojowej podległych oddziałów i pododdziałów i ma możliwość bieżącego planowania zadań /lotów/ bojowych co w lotnictwie myśliwsko-szturmowym ma znaczenie szczególne.

Ponadto sztab oddziału po wylądowaniu samolotów powinien:

- zabezpieczać w dalszym ciągu przygotowanie pułku do lotów następnych;
- informować personel latający i pododdziały o zmianach w sytuacji powietrznej i naziemnej oraz o nowej taktyce i środkach walki lotnictwa nieprzyjaciela;
- organizować pomoc samolotom lądującym poza lotniskiem;
- przygotować dla dowódcy dane potrzebne do podsumowania wykonania zadania bojowego.

W celu opracowania wyników działań bojowych /wykonania zadania bojowego/ sztab powinien wykorzystać wszystkie źródła, które dają możliwość określenia co zrobiono w rezultacie lotów bojowych.

Rezultaty wykonania zadania bojowego określa się drogą obserwacji i wykonywania zdjęć przez załogi samolotów wykonujących zadanie bojowe lub wysłane na rozpoznanie dodatkowo specjalne w tym celu, drogą zbierania informacji od załóg innych samolotów działających w tym samym rejonie.

Danych o wykonaniu zadania bojowego dostarczają głównie dowódcy grup samolotów /pododdziałów/, którzy wykonywali zadanie bojowe, w meldunkach ustnych składanych na podstawie meldunków ustnych poszczególnych załóg. Dane te powinny być zapisywane do odpowiedniego dziennika. Treść ich obok treści dziennika działań bojowych i mapy przebiegu działań jest podstawą do napisania przez sztab meldunku bojowego za dzień /noc/ działań.^{1/}

Ten rodzaj meldunku wysyła się do sztabu nadrzędnego na określony przez przełożonego termin. Meldunek bojowy jest dokumentem sprawozdawczym i daje pełny obraz pracy bojowej oddziału za dzień. Określa on stopień wykonania zadania bojowego, stan gotowości bojowej oddziału, stan personelu latającego, zapotrzebowania, lotnisk itp.

1/ Treść meldunku bojowego za dzień /noc/ działań - patrz wyd. ASG "Zbiór wzorów dokumentów bojowych ...", nr bibl.017083, str. 25.

Pozwala on określić dowódcy przełożonemu /dywizji/ jego możliwości bojowe, planować wykonywanie dalszych zadań, uzupełnianie personelu latającego sprzętu technicznego oraz zaopatrzenia materiałowego. Przy sporządzaniu tego meldunku wykorzystuje się również meldunki z eskadr, danych od st. inżyniera pułku, oficera org.ewid. i inne.

W końcu każdego dnia działań bojowych, a w razie konieczności po każdym locie bojowym lub po wykonaniu jakiegoś zadania bojowego dowódca oddziału przeprowadza omówienie wykonania zadań z dowódcami pododdziałów /eskadr/ i niekiedy z całym personelem latającym.

Omówienie należy prowadzić ze wszystkimi jego wykonawcami oraz z tymi oficerami sztabu i służb, który brali udział w organizacji wykonania zadania.

Celem omówienia jest ocena wykonania zadania bojowego, uogólnienie doświadczeń i określenie stopnia wywiązania się dowódców i ich pododdziałów oraz sztabu z postawionych im zadań bojowych.

Omówienie działań bojowych /wykonania zadania bojowego/ przygotowuje sztab oddziału. W tym celu zbiera i opracowuje materiały dotyczące działań bojowych oddziału. Materiały te muszą odzwierciedlać jak działały podległe pododdziały /grupy taktycznego przeznaczenia/, co było dodatnie, a co ujemne podczas wykonywania zadań bojowych i co należy przedsięwziąć w czasie dalszych działań bojowych, aby uniknąć niedociągnięć, jakie miały miejsce w poprzednich działaniach bojowych i aby zadania następne wykonywać lepiej.

Poza materiałami niezbędnymi do omówienia, sztab opracowuje plan omówienia. Wytyczne do przeprowadzenia omówienia wydaje dowódca lub szef sztabu oddziału na polecenie dowódcy wskazując w nich:

- czas i miejsce omówienia;
- kto bierze udział w omówieniu /zaangażowanie/;
- na co należy zwrócić uwagę szczególną podczas zbierania i przygotowywania materiałów do omówienia oraz podczas omówienia;
- jakie materiały należy przygotować do omówienia;
- metoda omówienia.

Sztab oddziału obowiązany jest przygotować do omówienia potrzebne materiały poglądowe, mapy, schematy, zdjęcia lotnicze, wykresy itp.

W razie potrzeby w omówieniu mogą zabierać głos: szef sztabu, oficerowie sztabu i oficerowie służb. Porządek omówienia ustala dowódca oddziału.

Jeden z wariantów omówienia może być następujący: szef sztabu referuje treść zadania, decyzję dowódcy na jego wykonanie oraz warunki wykonania. Dowódcy pododdziałów /grup taktycznego przeznaczenia/ meldują przebieg wykonania zadania podając równocześnie w jakim stopniu był on zgodny z zaplanowanym. W wypadku konieczności meldunki dowódców pododdziałów /eskadr/ mogą być uzupełnione wystąpieniami innych oficerów sztabu i służb.

W końcu dowódca oddziału ocenia wyniki dzkań każdego podległego pododdziału /grupy taktycznego przeznaczenia/ i oddziału w całości oraz ocenia pracę ich dowódców, prowadzących grup samolotów, oddzielnych załóg oraz pracę sztabu, personelu technicznego i organów tyłowych. Ponadto dowódca daje wytyczne na przygotowanie i organizację następnych lotów.

Sztab oddziału zgodnie z decyzją i wytycznymi dowódcy winien opracować dodatnie przykłady codziennej pracy bojowej podając równocześnie przyczyny niedociągnięć i wskazując sposoby /środki/ ich usunięcia.

Doświadczenia wykazały, że omówienia /podsumowania/ wykonania zadań /działań bojowych/ są ważnym i koniecznym przedsięwzięciem w zakresie podniesienia poziomu organizacji przygotowania i wykonania zadania bojowego.

Z powyższego widać, że pracę sztabu oddziału po wykonaniu zadania bojowego można podzielić na dwie podstawowe grupy przedsięwzięć.

Pierwsza grupa przedsięwzięć jest skierowana na przeanalizowanie doświadczeń działań bojowych potrzebnych do zameldowania sztabowi nadrzédnemu /dywizji/ jako sprawozdanie z wykonania postawionego zadania.

Druga zaś grupa czynności ma na celu wykorzystanie rezultatów i doświadczeń działań bojowych w celu właściwego przygotowania oddziału do wykonywania następnych zadań.

Po omówieniu wykonania zadania bojowego /działań bojowych/ przez dowódcę oddziału, a przeważnie jeszcze przed omówieniem sztab organizuje przygotowanie do wykonania następnego zadania bojowego w sposób podobny jak miało to miejsce w stosunku do zadania wykonywanego poprzednio.

Jeżeli będzie to przygotowanie do lotu następnego w ramach zadania bojowego wykonywanego poprzednio wówczas proces ten znacznie się skróci i będzie przebiegał szybciej niż przygotowanie do nowego zadania bojowego.

ZAKOŃCZENIE

Doświadczenia działań wojennych oraz doświadczenia z ówczesnych okresów międzywojennych skryształizowały organizację i funkcję sztabów oddziałów /pułków/ lotniczych w przygotowaniu i organizacji wykonania zadań bojowych, w kierowaniu ich wykonaniem i podsumowaniem.

To również było przyczyną skryształizowania się obowiązków sztabu oddziału w całości i poszczególnych jego oficerów i służb.

Sprawność pracy sztabu przy wykonywaniu przedsięwzięć związanych z dowodzeniem zależy od należytego przygotowania fachowego oficerów sztabu i służb, sprawnego i sumiennego wykonywania swoich obowiązków funkcyjnych, od sytuacji ogólnej, dysponowanego czasu i tempa wykonywania zadania.

W skrypcie, dla celów szkoleniowych podany został pełny tok pracy dowódcy i sztabu oddziału podczas organizacji przygotowania, kierowania i podsumowania wykonania zadania bojowego. Wydaje się, że we współczesnych działaniach bojowych proces ten będzie skracany do minimum.

Długie wytyczne i meldunki powinny być zastąpione krótkimi pytaniami dowódcy i odpowiedziami oficerów sztabu i służb. Nie powinno to jednak w żadnym wypadku wpłynąć ujemnie na jakość przygotowania do wykonania zadania.

Rola sztabu oddziału znacznie wzrosła w porównaniu z poprzednim okresem. Złożyły się na to: wprowadzenie na współczesne pole walki środków zwiększających szybkość działań; pełne utecniczenie wojsk; skomplikowany sprzęt lotniczy i konieczność organizacji wszechstronnego zabezpieczenia wykonywania zadań bojowych /lotów/. Wzrost tych czynności i zwiększenie się ich zakresu spowodowały, że dowódca oddziału sam nie jest w stanie zrealizować przedsięwzięć dowodzenia, a w coraz większym zakresie musi posługiwać się sztabem - organem dowodzenia.

Treść pracy dowództwa i sztabu oddziału lotniczego charakteryzuje się węższym zakresem decydowania i rozwiązywania zagadnień współdziałania w porównaniu z dowództwem i sztabem związku lotniczego /DLSzR/ dlatego że związek lotniczy

wykonuje większą ilość i bardziej różnorodnych zadań /ogniowych i rozpoznawczych/ w porównaniu z oddziałem. Poza tym związek lotniczy /DLSzR/ posiada z reguły większą ilość wiadomości i ma lepsze rozeznanie o przedmiocie decydowania niż oddział. O ile na szczeblu związku zapadają decyzje dotyczące podziału sił według zadań, rodzajów obiektów uderzeń, a nawet wskazywanie konkretnych obiektów uderzeń, miejsca i czasu uderzeń itp., to dowództwo i sztab oddziału wyznaczonego do wykonywania zadań wsparcia zajmuje się więcej organizacją wykonania już konkretnych uderzeń /lotów/ na wyznaczone obiekty naziemne.

W odniesieniu, na przykład, do zagadnień współdziałania dowództwa i sztab oddziału zajmuje się najczęściej organizacją wewnętrznego współdziałania, podczas wykonywania zadania, tylko pomiędzy własnymi pododdziałami lub grupami taktycznego przeznaczenia lub też uzgadnia wspólne wykonanie zadania z innymi oddziałami lotniczymi /pśm/. Dywizja natomiast organizuje współdziałanie nie tylko pomiędzy różnymi oddziałami a swojego związku lecz również uzgadnia zagadnienia współdziałania z wojskami lądowymi /WSD DLSzR/.

Niektóre elementy decyzji na wykonanie zadania dowódca oddziału lotniczego otrzymuje gotowe i nie musi o nich decydować.

Poza tym różnica w pracy dowództwa oddziału i związku polega na tym, że dowódca oddziału stawia z reguły zadania, ustnie bezpośrednio wykonawcom /personelowi latającemu/, a dowódca związku /dywizji/ może postawić zadanie ustnie lub w formie pisemnej /pisemny rozkaz bojowy/, ale z zasady tylko dowódcom oddziałów.

Praca sztabu oddziału lotniczego w okresie organizacji kierowania i podsumowania działań bojowych powinna zawsze zapewniać dowódcy elastyczne i terminowe dowodzenie podczas wykonywania nakazanych zadań bojowych.

Dobrze rozmieszczone, wyposażone i zamaskowane SD oddziału lotniczego oraz właściwie dobrany zespół oficerów sztabu i służb do pracy na nim są rękojmią sprawnego, ciągłego, stanowczego, giętkiego i tajnego dowodzenia oddziałem lotniczym przez jego dowódcę.

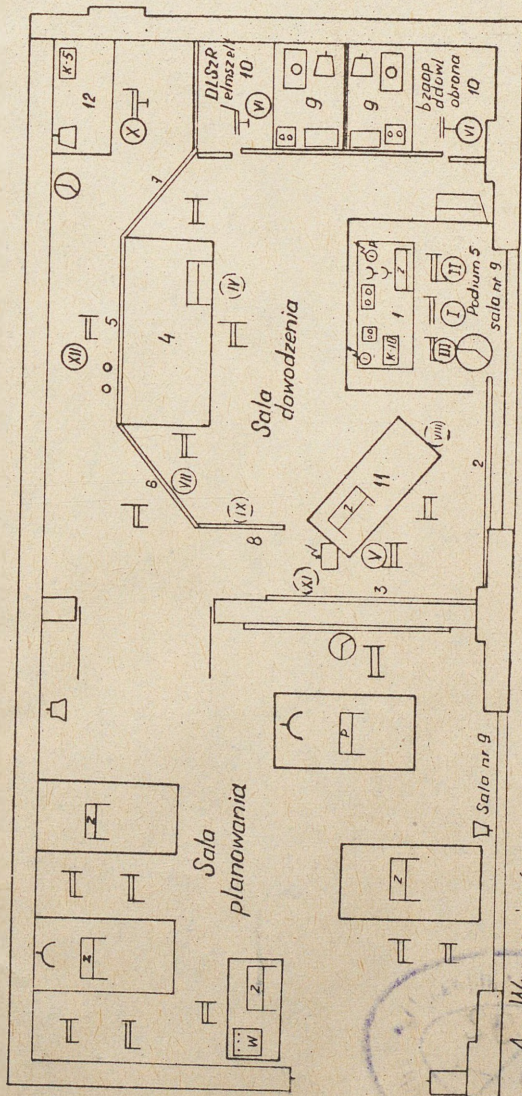
OPRACOWAŁ:
STARSZY WYKŁADOWCA TAKTYKI LOTNICTWA

płk Ryszard SEREGIET

Wykonano w 80 egz.
Egz. 1-80 Bibl. Tajna
Wyk. płk SEREGIET
Druk. Z.P.
Nr ks. 02057/04131/WW.
Kor. J.S.

SCHEMAT SD PUKKU LOTNICZEGO

egz. nr. 1
Załącznik nr. 3

A. Wypożyczenie

1. Stół dowodzący
2. Tablica nawigacyjna
3. Tablica oficera rozpoznawczego z mapą
4. Stół ogólnej sytuacji, naziemnej, z mapą
5. Plansze ogólnej sytuacji powietrznej
6. " " sytuacji powietrznej z PLS
7. " " lotów planowanych
8. Tablica działań bojowych
9. Stół oficerów kierunkowych
10. Kabin oficerów kierunkowych
11. Stół nawigatora i oficera rozpoznawczego
12. Stół dyżurnego ruchu lotniczego
13. Imitator ekranu i flek.

B. Zespół oficerów SD

- I - Dowódca
- II - Szef Sztabu
- III - Nawigatorki
- IV - Oficer operacyjny
- V - " " rozpoznawczy
- VI - Oficerowie kierunkowi
- VII - Nawigatorki naprowadzania
- VIII - Oficer służby zabezpieczenia
- IX - Dyżurny ruchu lotniczego
- XI - Parololegafista
- XII - Planszycista

Wsk. nr. 80 802
Egz. nr. 4 8051
Wsk. nr. 4 8051
poz. nr. 04134, w/w

WZROST NA DEN WZROSTU K. SZKOLENIA NA WZROST
450 NA DEN WZROSTU K. SZKOLENIA NA WZROST

43004